

Årsredovisning

2021

Kommunfullmäktige

1	Förvaltningsberättelsen.....	2
1.1	Översikt över verksamhetens utveckling	2
1.2	Den kommunala koncernen	3
1.3	Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	6
1.4	Händelser av väsentlig betydelse	11
1.5	Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten.....	12
1.6	Ett hållbart Östersund	15
1.7	God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning.....	16
1.8	Balanskravsresultat	25
1.9	Väsentliga personalförhållanden	26
1.9	Förväntad utvecklig	36
2	Drifts- och investeringsredovisning.....	38
2.1	Driftsredovisning	38
2.1	Investeringsredovisning	39
3	Miljöredovisning.....	40
3.1	Kommunens mål om minskad miljö- och klimatpåverkan	40
4	Finansiella rapporter	44
4.1	Resultaträkning.....	44
4.2	Kassaflödesrapport.....	45
4.3	Balansräkning	46
4.4	Noter.....	47

1 Förvaltningsberättelsen

I denna förvaltningsberättelse lämnar Östersunds kommun information om förvaltningen av kommunen och den kommunala koncernen i enlighet med Lag (2018:5997) om kommunal bokföring och redovisning 11 kapitel och RKR R15 Förvaltningsberättelse.

1.1 Översikt över verksamhetens utveckling

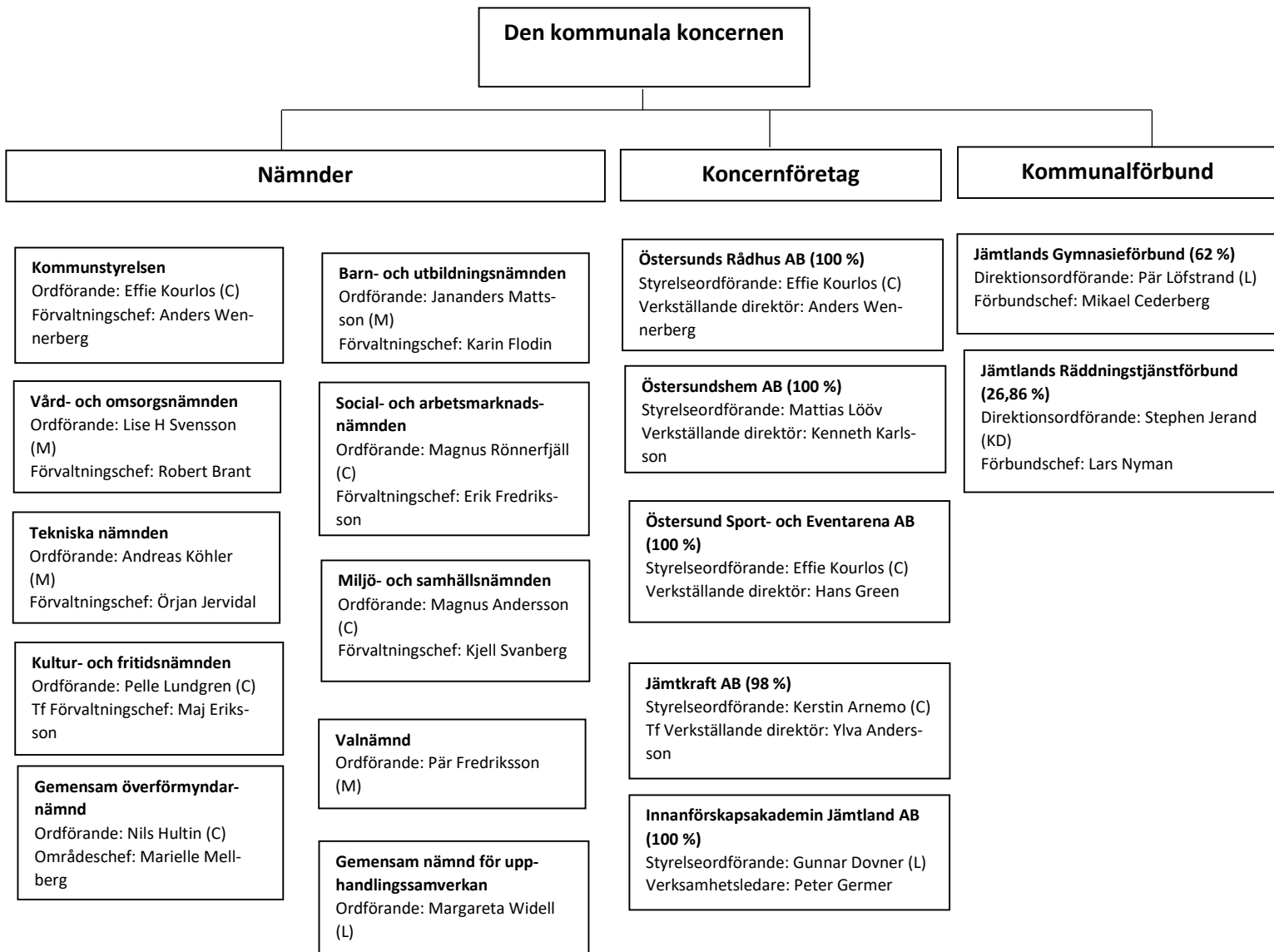
Den kommunala koncernen redovisade ett resultat på 852,6 mnkr för verksamhetsåret 2021. I tabellen nedan lämnas en översikt över verksamhetens utveckling.

Det redovisade resultatet för 2021, 239,5 mnkr för den kommunala verksamheten, är högre än tidigare år. Det högre resultatet förklaras främst av högre skatteintäkter (107,0 mnkr) och värdeökning av pensionsmedelsportföljen (87,8 mnkr) jämfört med budget.

Den kommunala koncernen	2021	2020	2019	2018	2017
Verksamhetens intäkter (mnkr)	7 263,1	5 509,4	7 159,6	7 463,3	6 026,3
Verksamhetens kostnader (mnkr)	-10 573,4	-8 765,0	-10 242,4	-10 449,7	-8 732,5
Skatter och statsbidrag (mnkr)	4 401,2	4 205,4	4 026,6	3 838,9	3 703,2
Årets resultat (mnkr)	852,6	391,2	398,3	139,6	366,2
Soliditet (%)	47,1	48,7	47,8	43,7	41,0
Soliditet inklusive totala pensionsförpliktelser (%)	39,7	40,3	38,8	37,1	34,1
Investeringar (netto) (mnkr)	1 877,5	922,7	1 030,7	1 063,0	885,2
Självfinansieringsgrad (%)	63,9	109,9	88,2	84,6	89,1
Långfristig låneskuld (mnkr)	5 578,9	5 276,0	5 101,2	5 006,6	5 276,9
Antal anställda	7 143	6 981	6 974	6 824	6 760
Investeringar/medborgare (kr)	29 188	14 421	16 161	16 812	14 140

Kommunen	2021	2020	2019	2018	2017
Antal invånare (folkmängd)	64 324	63 985	63 779	63 227	62 601
Kommunal skattesats (%)	22,02	22,02	22,02	22,02	22,02
Verksamhetens intäkter (mnkr)	1 041,0	1 034,1	972,0	954,3	917,5
Verksamhetens kostnader (mnkr)	-5 114,5	-4 897,5	-4 795,6	-4 593,9	-4 405,3
Skatter och statsbidrag (mnkr)	4 401,2	4 205,4	4 026,6	3 838,9	3 703,2
Årets resultat (mnkr)	239,5	172,2	125,8	50,5	67,0
Soliditet (%)	37,2	37,6	36,5	31,4	30,4
Soliditet inklusive totala pensionsförpliktelser (%)	24,6	23,8	22,2	21,1	19,3
Investeringar (netto) (mnkr)	685,9	498,8	368,1	398,1	339,5
Självfinansieringsgrad (%)	65,7	85,9	86,9	61,2	74,2
Långfristig låneskuld (mnkr)	470	370	370	265	295
Antal anställda	5 548	5 405	5 515	5 397	5 361
Investeringar/medborgare (kr)	10 663	7 796	5 772	6 296	5 423

1.2 Den kommunala koncernen

Gemensam nämnd för upphandling av sjukvårdsmaterial

Gemensam nämnd för samverkan inom drift och service, utveckling samt specialistfunktioner

Privata utförare inom

Hemtjänst och servicetjänster: Förenade Care AB, Allegio Omsorg AB, Landterna vård och omsorg AB, Veteranpolen, Jämtlands Senioruthyrning, Nattens änglar, Midcare Ståd, Omsorgs-kooperativet Brännagården, Pressateljén städ och tvätt

Särskilt boende äldreomsorg: Förenade Care AB, Vardaga, Omsorgs-kooperativet Brännagården

LSS: Stiftelsen Margaretagården, Östersunds korttidsboende AB, Utvecklingspedagogik Sverige AB, Mellansels Folkhögskola, Hälsinglands Utbildningsförbund, Humana LSS Sverige AB, Enigma Education

Nämnder	Verksamhet	Privata utförare
Kommunstyrelsen	<p>Styrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan. Styrelsen har ett helhetsansvar för kommunens verksamheter, utveckling och ekonomiska ställning.</p> <p>Styrelsen ska leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders och eventuella gemensamma nämnders verksamhet (ledningsfunktion). Styrelsen ska också ha uppsikt över verksamhet som bedrivs i kommunala företag, stiftelser och kommunalförbund.</p> <p>Styrelsen ska leda kommunens verksamhet genom att utöva en samordnad styrning och leda det arbetet med att ta fram styrdokument för kommunen (styrfunktion).</p> <p>Styrelsen ska följa de frågor som kan inverka på kommunens utveckling och ekonomiska ställning och fortlöpande i samråd med nämnderna följa upp de fastställda målen och återrapportera till fullmäktige (uppföljningsfunktion).</p> <p>I syfte att öka kommunmedborgarnas engagemang, delaktighet och inflytande ska styrelsen i enlighet med kommunens styrprinciper föra medborgardialog i frågor som rör styrelsens ansvarsområde. Styrelsen ska särskilt se till att de intressegrupper som direkt berörs av visst ärende i god tid får information och därigenom möjlighet att lämna yttrande som kan beaktas innan beslut fattas av styrelsen.</p> <p>Styrelsen ska i informationsarbete samt när råd och upplysningar lämnas särskilt se till att främja en ekologiskt hållbar utveckling i kommunen.</p> <p>Styrelsen ansvarar för beslut om samordning mellan nämnderna och gränsdragning mellan nämndernas kompetens. Styrelsen ansvarar för att en effektiv och ändamålsenlig organisation upprätthålls.</p>	
Barn- och utbildningsnämnden	<p>Nämndens uppdrag är att bedriva utbildning i form av förskola, grundskola och grundsärskola så att alla barn 0-16 år når målen som är uttryckta i de statliga styrdokumenterna. Annan lagstadgad verksamhet som ingår är förskoleklass, fritidshem, öppen fritidsverksamhet samt tillsyn över 12 år enligt LSS. Icke lagstadgad verksamhet inom nämndens ansvarsområde är öppen förskola, som en del av kommunens familjecentraler, och annan pedagogisk verksamhet.</p>	
Vård- och omsorgsnämnden	<p>Nämndens ansvarsområde är att fullgöra socialtjänstens uppgifter och insatser utifrån bestämmelserna i socialtjänstlagen (målgruppen äldre och personer med funktionsnedsättning och deras anhöriga), lag om stöd och särskild service till vissa funktionshindrade (undantaget insatsen korttidstillsyn) och insatser, avgifter och upphandling enligt lagen om kommunal befogenhet att tillhandahålla servicetjänster åt äldre personer.</p> <p>I ansvarsområdet ingår sjukvårdens uppgifter och insatser utifrån bestämmelserna i hälso-sjukvårdslagen när det gäller den kommunala hälso-sjukvården. Nämnden ansvarar också för upphandling och tillsyn enligt lagen om valfrihetssystem inom nämndens ansvarsområde.</p>	<p>Ersättning till privata utförare inom hemtjänst, äldreomsorg och LSS svarade 2021 för 10,4 % av nämndens kostnader.</p>
Kultur- och fritidsnämnden	<p>Nämnden ansvarar för kulturskola, biblioteksverksamhet, fritidsgårdsverksamhet, bidrag/stöd till föreningar: barn- och ungdomsorganisationer, kulturella föreningar, studieförbund, hembygdsföreningar, samlingslokaler, föreningsägda anläggningar. Vidare ansvarar nämnden för dialog med föreningar kopplat till nämndens verksamhet, kommunens konst samt idrotts- fritids-, kultur- och turismanläggningar med undantag för Östersunds camping.</p>	
Social- och arbetsmarknadsnämnden	<p>Nämnden ansvarar för individ- och familjeomsorg, familjerättsfrågor och för boende och stöd till ensamkommande asylsökande barn och barn som</p>	

Nämnder	Verksamhet	Privata utförare
	<p>beviljats permanent uppehållstillstånd samt övriga nyanlända. Därtill även migrations- och integrationsfrågor.</p> <p>Nämnden ansvarar också för arbetsmarknadsfrågor, vuxenutbildning samt kommunens prövning av tillstånd för servering av alkoholdrycker, tillsyn över servering av alkoholdrycker och detaljhandel med öl och receptfria läkemedel, tillsyn enligt tobakslagen.</p> <p>Nämnden bär även ansvar för fördelning av bidrag till ideella organisationer inom individ- och familjeomsorgens verksamhetsområde samt bidrag ur sociala fonden för allmänna hjälpbehov och barns hjälpbehov.</p>	
Miljö- och samhällsnämnden	<p>Nämnden ansvarar för plan- och byggnadsväsendet, miljö- och hälsoskyddsområdet, livsmedelsområdet, naturvård, energi- och klimatrådgivning, kollektivtrafikfrågor, den kommunala lantmäterimyndigheten, geografiska data och geografiska informationssystem (GIS), kart- och mätningsteknisk verksamhet samt adressättning och namnsättning av gator och allmänna platser. Nämnden har även, på uppdrag av kommunstyrelsen, ansvar för kommunens hållbarhetsarbete inom klimat- och miljöområdet.</p>	
Tekniska nämnden	<p>Nämnden ansvarar för att:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ta hand om och förvalta kulturellt värdefulla byggnader, skyddsområden, offentliga platser, informationsplatser, stadsnära skogar, stränder - det lokala trafiksäkerhetsarbetet och lokala trafikföreskrifter -färdtjänstfrågor - återvinningscentralerna, avfallsplan och renhållningstaxan - vatten och avlopp (VA) samt taxa för VA - underhåll av branddammar inom kommunen - måltidsservice, städ- och snickeriverksamhet - sköta om byggnader som överlämnats till tekniska nämnden - förvalta fast och lös egendom som inte förvaltas av någon annan. - utveckling av e-förvaltning och e-tjänster inom tekniska nämndens ansvarsområde. - att utöver tekniska nämndens egna verksamhet utföra de uppdrag kommunens övriga nämnder beställer av tekniska nämnden. 	
Gemensam överförmyndarnämnd	<p>Överförmyndaren är en kommunal tillsynsmyndighet vars uppdrag är att utöva tillsyn över förmyndare, goda män och förvaltare samt kontrollera att de fullgör sitt uppdrag på ett tillfredsställande sätt.</p> <p>Genom sin tillsyn skall överförmyndaren motverka förluster för de svagaste i samhället, underåriga (barn under 18 år), samt de som på grund av sjukdom eller annan orsak har en god man eller förvaltare förordnad för sig.</p> <p>Överförmyndarnämnden ska utöva tillsyn över ställföreträdarens hela uppdrag, säkerställa att ställföreträdaren får tillgång till den utbildning som fordras för att kunna fullfölja uppdraget. Överförmyndaren har därtill också ansvaret för att rekrytera lämpliga ställföreträdare.</p>	
Valnämnd	<p>Valnämnden ska på bästa möjliga sätt tillgodose medborgarnas grundläggande rättigheter att rösta. Valnämnden svarar för att administrera korrekta, pålitliga, säkra och tillgängliga val till riksdag, kommun- och regionfullmäktige samt EU-parlament och folkomröstningar.</p>	
Arvodesnämnd	<p>Arvodesnämnden ska vid oklarhet hur arvodesbestämmelserna ska tolkas avgöra frågan, löpande se över arvoden samt utreda arvoden för eventuella nytillskapade organ under mandatperiodens gång och lämna förslag till beslut till kommunfullmäktige. Bereda partistöds- och gruppledararvodesfrågor samt yttra sig över utredningar och remisser som rör nämndens verksamhetsområde.</p>	

Bolag	Verksamhet
Östersunds Rådhus AB (100 %)	Bolaget har en aktiv roll i samordningen av de kommunala bolagen i syfte att uppnå ett optimalt resursutnyttjande, samordning av verksamheterna inom kommunkoncernen samt effektivt och offensivt bidra till att förstärka kommunens strategiska tillväxtområden.
Östersundshem AB (100 %)	Bolaget ska vara en aktiv aktör på bostadsmarknaden i Östersunds kommun genom att bygga, förvärva, förvalta och sälja bostäder.
Östersunds Sport- och event-arena AB (100 %)	Ändamålet med bolagets verksamhet är att äga, förvalta och driva evenemangs- och fotbollsarena i stadsdel Norr i Östersund.
Innanförskapsakademien Jämtland AB (100 %)	Bolaget ska främja breddad kompetensförsörjning med primärt fokus på näringsliv genom att tillhandahålla anpassat stöd för såväl individ som arbetsgivare samt bedriva riktade gränsöverskridande satsningar för att förebygga utanförskap och skapa ett mer inkluderande och socialt hållbart samhälle. Bolaget ska arbeta fram nya former för att främja delaktighet och engagemang, stärka kontakt och tillit mellan invånare i regionen och skapa synergi och samverkan mellan pågående projekt/satsningar och verksamheter/aktörer.
Jämtkraft AB (98 %)	Bolaget med dotterbolag producerar, distribuerar och säljer elenergi och värme. Koncernen erbjuder även energiförvaltning.

Förbund	Verksamhet
Jämtlands gymnasieförbund (62 %)	Det huvudsakliga uppdraget för förbundet är i första hand att ansvara för medlemskommunernas skyldigheter att erbjuda kommunernas ungdomar gymnasieutbildning i enlighet med lagar och förordningar. Förutom ordinarie ungdomsverksamhet i form av gymnasieskola och gymnasiesärskola ingår i förbundets verksamhet även vuxenutbildning, uppdragsutbildning, svenska för invandrare och kvalificerad yrkesutbildning.
Jämtlands räddningstjänstförbund (26,86 %)	Verksamheten inom förbundet ska bedrivas enligt intentionerna i gällande lagstiftningar för skydd mot olyckor samt enligt av direktionen antagna mål och handlingsprogram. Förbundet skall också stödja ägarkommunernas arbete inom krishantering, höjd beredskap samt upprätta ett handlingsprogram för verksamheten i samverkan med ägarkommunerna.

1.3 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

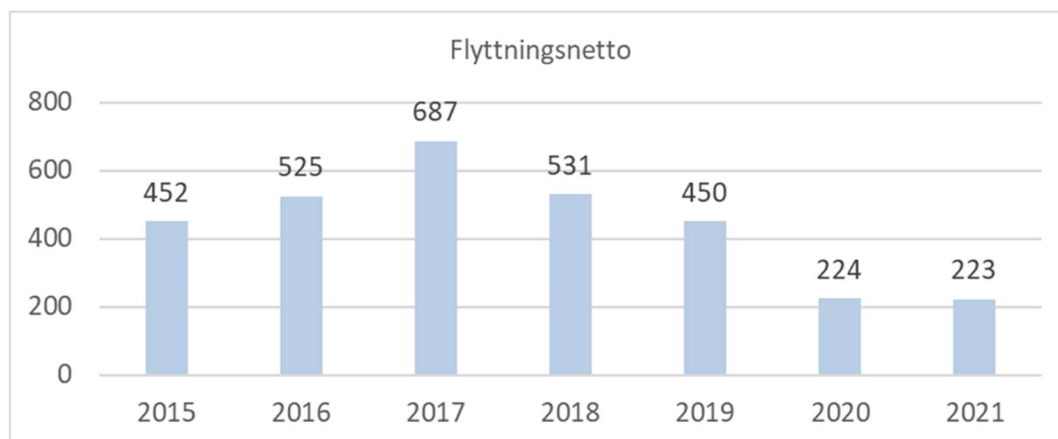
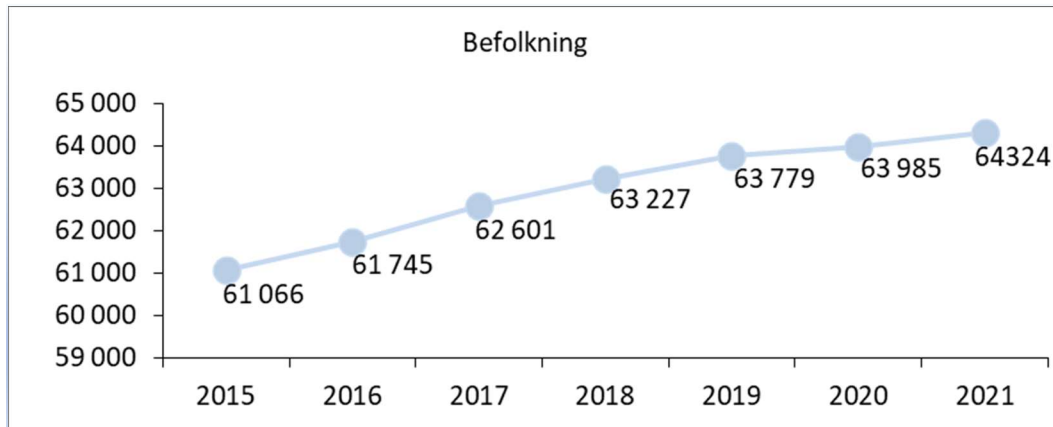
Omvärldsrisker

Skatteprognosen för 2021 visar att den snabba konjunkturåterhämtningen innebär höga tillväxttal för BNP och arbetade timmar. Det är den viktigaste förklaringen till att det beräknas en stark ökning av skatteunderlaget för 2021 och 2022, mer än 4 procent per år i underliggande takt. Det är främst lönesumman som driver uppgången, men nästa år bidrar även den största höjningen av de inkomstknutna pensionerna på några år. Nästa år hålls dock skatteunderlagets faktiska ökning tillbaka av en höjning i grundavdragen för personer som fyllt 65 år.

Skatteprognoserna för 2023-2025 utgår från att arbetsmarknaden når konjunkturrell balans under 2023 och att sysselsättningen därefter följer arbetskraftsutbudets utveckling. Det betyder att arbetade timmar inte längre ökar lika snabbt som under den nu pågående konjunkturuppgången samtidigt som den stramare arbetsmarknaden beräknas medföra snabbare löneökningar. Den sammanlagda effekten på löneinkomsterna är att ökningstakten avtar och därav följer att även skatteunderlaget växer i en långsammare, trendmässig takt. Reallöner och produktivitet beräknas framöver öka måttligt i ett historiskt perspektiv, inte minst då produktivitetstillväxten antas vara relativt svag. Därmed ökar det underliggande skatteunderlaget endast med 3,6 procent som genomsnitt åren 2023-2025, vilket kan jämföras med trendtillväxten de tio senaste åren på 4,0 procent per år.

Befolkningsutveckling

Befolkningen i Östersunds kommun har ökat med 339 personer under 2021. Från 63 985 stycken invånare 2020 till 64 324 stycken 2021. Det är tionde året i rad som befolkningen i kommunen ökar. Både födelsenettet och flyttnettet var positivt under 2021. Det innebär att antalet födda var fler än antalet döda och att antalet inflyttare var fler än antalet utflyttare. Antalet invånare är en faktor som i hög grad påverkar kommunens skatteintäkter och därmed de totala intäkterna.

Arbetsmarknaden i Östersunds kommun

Den totala arbetslösheten i Östersunds kommun under 2021 var 5,4%. Motsvarande siffra för 2020 var 6,0%. Östersunds kommuns arbetslöshet ligger under rikets totala arbetslöshet. 2021 var arbetslösheten i riket 6,7%, samt 7,2% under 2020.

Pandemin har påverkat arbetsmarknaden negativt. Vi ser dock en trend där arbetslösheten sjunker och är nu på ungefärligt samma nivåer som innan pandemin. 2019 låg arbetslösheten i Östersunds kommun på 4,9%. Med en låg arbetslöshet kommer andra utmaningar där det idag är svårt för kommunens företagare och kommunen som arbetsgivare att få tag i kompetens, samt att de medborgare som står utanför arbetsmarknaden befinner sig långt ifrån arbetsmarknaden och är i behov av mer stöd från Arbetsförmedlingen och kommunen.

Bostadsmarknad

Många nya bostäder blev klara för inflyttning under året, bland annat färdigställdes många hyresrätter längs Bangårdsgatan.

Ett stort antal bygglovsansökningar behandlades under året och det beviljades bygglov för totalt 173 nya bostäder, vilket var ca 100 färre än året innan. Den största andelen av dessa, 93 stycken, var bygglov för småhus (villor och radhus). Det är en fördubbling från året innan och återspeglar det höga intresset av småhus som bland annat pandemin medfört. Det har varit stor efterfrågan på tomterna som kommunen sålt i Torvalla och många av byggloven avser dessa tomter samt ett radhusprojekt i Torvalla. Det har också byggts ett stort antal villor utanför tätorterna.

Bygglov beviljades för nybyggnad av 41 bostäder i flerbostadshus (Odenvallen och Lit). Många nya bostäder skapas också genom ombyggnation. Under året ökade bostadsbeståndet med knappt 40 lägenheter genom ombyggnad av lokaler och vindsvåningar.

Byggnation pågår av flera större projekt, bland annat kvarteret Tanken i Valla och Brf Skidskytten på Norr. Under 2022 väntas bygglov beviljas för ett antal större projekt; tre kvarter på Storsjö Strand, flerbostadshus vid Tegelman med flera.

Under året har detaljplaner som möjliggör drygt 160 nya bostäder antagits, bland annat lägenheter vid Frösö Sportstuga och villatomter i Torvalla och Lit. Arbete pågår med många andra bostadsplaner, som exempelvis de två större projekten Blomstergården och Frösö zoo-området. Andra bostadsplaner som pågår är kvarteret Skjutbanan, flera detaljplaner i Brunflo och på Frösön samt på anersia.

Det finns ett stort behov av specialbostäder (gruppboende och äldreboende). Byggnad och planering för detta behov pågår också. Det stora boendet på Bangårdsgatan som nu byggs är ett exempel.

Betydande avtal och regelförändringar

1 januari 2023 träder ett nytt pensionsavtal i kraft, AKAP-KR. Det kommer innebära en högre förut-sägbarhet för kommunernas pensionskostnader med även höjda pensionskostnader för både den individuella delen samt för den förmånsbestämda. Skillnaden mellan avtalen är att pensionsavgiften höjs från 4,5 till 6 % för den pensionsgrundande lönen upp till och med 7,5 inkomstbasbelopp samt från 30 till 31,5 % på den pensionsgrundande lönen från 7,5 till 30 inkomstbasbelopp. Även den förmånsbestämda delen som i dag bokas som en skuld blir avgiftsbestämd och kommer betalas ut för att placeras av den anställda. All personal som vid årsskiftet 2022/2023 inte tjänar in förmånsbestämd ålderspension i avtalet KAP-KL samt alla som omfattas av AKAP-KL kommer automatiskt gå över till det nya avtalet AKAP-KR. Personer som i dag intjänar förmånsbestämd ålderspension i AKP-KL kommer fram till april 2023 kunna välja att flytta över till AKAP-KR och kommer få ett tillägg av pensionsavgiften enligt fastställda värden beroende på födelseår. År 2023 kommer avtalet att få en likvidmässig effekt då den avgiftsbestämda delen ökar och leder till högre utbetalningar.

Enligt Statens offentliga utredning, Ett fönster av möjligheter SOU 2017:112, föreslås att samtliga skyddande boenden för personer som utsatts för våld i nära relation kommer få ökande kvalitetskrav, vara tillståndspliktiga samt vara en särskild placeringsform. I Sveriges kommuner och regioner, SKR, yttrande "Stärkt barnrättsperspektiv i skyddat boende" framgår att de nya kraven på skyddade boenden kommer att medföra en total kostnad för landets kommuner om 4 miljarder kronor som är att jämföra med SOU 2017:112 bedömning om total kostnad om 470 miljoner för landets kommuner. För Östersunds kommuns del skulle det innebära en total årskostnad om 23 miljoner kronor mot 12 miljoner kronor för år 2021.

Riksdagen har beslutat att avveckla investeringsstödet för hyresbostäder. Detta innebär att framtida byggandet av nya hyresbostäder får förändrade ekonomiska förutsättningar.

För närvarande pågår ett byggande av ett nytt särskilt boende på Bangårdsgatan. Det är inte kommunen som bygger utan kommunen kommer att hyra boendet. Detta blir en finansiell leasing och på grund av gällande redovisningsregler ska detta tas upp i balansräkningen som en tillgång och skuld och kan komma att påverka kostnaden utifrån den ursprungliga kalkylen.

De nya nationella målen för vuxenutbildningen kommer ställa krav på verksamheten att i större utsträckning planera och dimensionera utbildning med hänsyn till arbetsmarknadens behov. Det råder idag stor brist på utbildad personal inom områden som motsvarar gymnasieskolans yrkesprogram. För att möta behovet kommer vuxenutbildningen behöva utbilda fler då gymnasieskolan inte täcker upp behovet.

Under 2022 ska det fattas beslut om ämnesbetyg i gymnasieskolan, gymnasiesärskolan och vuxenutbildningen, en stor reform som innebär en ombyggnad av hela strukturen i den gymnasiala utbildningen. Reformen ska sätts 2025. Under de närmaste åren krävs därför omfattande kompetensutvecklingsinsatser och systemanpassningar för implementeringen, vilket medför kostnader. Det är inte beslutat i vilken utsträckning staten kommer att bidra till detta.

Regeringen avser även fatta beslut om att Skolverket ska göra regionala planeringsunderlag för dimensioneringen av gymnasial utbildning. Det är oklart i vilken utsträckning det kommer att påverka Jämtlands Gymnasiums utbildningsutbud under de kommande åren. Det förväntas även bli högre krav på samverkan mellan kommuner vad gäller utbudsplaneringen.

I övrigt har inga lagstiftningsförändringar, förändringar i huvudmannaskap eller liknande som i hög grad påverkar kommunens ekonomiska förutsättningar genomförts. Förändringar av lagstiftning och regelverk som beslutas av riksdag och regering innebär alltid en risk. I nuläget förväntas inte några ytterligare förändringar, utifrån de politiska förslag som är kända, som kan leda till betydande kostnadsökningar.

Verksamhetsrisker

Kompetensförsörjning är en nyckelfråga för kommunen och kommunkoncernen. Inom 10 år har 28 % av kommunens tillsvidareanställda fyllt 65 år.

Den demografiska ökningen av äldre innebär ett ökat behov av personal inom äldreomsorgen. Att kunna rekrytera för att bibehålla och höja kvaliteten inom äldreomsorgen kommer bli en utmaning framöver då demografin minskar inom gruppen arbetsför ålder, 19-65 år. Statsbidraget "Äldreomsorgslyftet" som startade 2020 har medfört att fler medarbetare studerar på deltid för att få undersköterskekompetens.

Den kommande elevökningen i kombination med pensionsavgångar gör att även gymnasieförbundet ser kompetensförsörjning som sin största utmaning.

Räddningstjänstförbundet ser rekrytering av RiB-personal (Räddningstjänstpersonal i beredskap) som en risk. Antalet vakanta tjänster ökar ständigt.

Östersund har en fortsatt hög andel av befolkningen med insatser enligt LSS och det är brist på LSS bostäder vilket leder till svårigheter att verkställa vissa typer av insatser och ökade kostnader i form av viten. Det påverkar också livskvaliteten för personer inom LSS-området.

Det saknas i dag samordnade insatser på hemmaplan som kan tillgodose behoven hos de barn och unga som är placerade vid HVB och SIS. Många av de placerade barnen har behov av samlade insatser från flera verksamheter inom såväl kommunen som regionen. Konsekvenserna av brister i samverkan blir påtagliga för de barn och unga som inte får samordnade och rätt insatser.

I Östersund och i riket råder en brist på familjehem och den generella bilden är att benägenheten att vilja vara familjehem har minskat. En förklaring till det är att placeringen kan vara av mer komplex problematik hos både barn och vårdnadshavare som kan bidra till att färre familjer vill vara familjehem. Detta medför en högre nyttjande av privata företag som erbjuder familjehemsvård eller HVB till en betydligt högre kostnad. Återkommande rekryteringsarbete av familjehem görs löpande och medial uppmärksamhet om familjehem är det som genererar mest nya familjehem. Kommunen kommer att vara med i en nationell forskningsstudie gällande vad som krävs för att öka benägenheten att vilja bli familjehem.

Behovet av försörjningsstöd har ökat trots att arbetslösheten minskat. Både antalet hushåll som erhåller försörjningsstöd och kostnaden har ökat jämfört med föregående år. Ett långvarigt ekonomiskt bistånd ökar risken för psykisk ohälsa och övriga sociala problem som påverkas av individens möjlighet till egenförsörjning.

Pandemin har lett till att den planerade tillsynsverksamheten och andra arbetsuppgifter utifrån behovsutredningen och den treåriga tillsynsplanen inom miljöbalken område inte kunnat genomföras då fokus har legat på trängselkontroller.

Kommunens fastighetsunderhåll är eftersatt. Detta kan utläsas genom att andelen akut underhåll har ökat de senaste åren. Kommunfullmäktige har under några år budgeterat extra medel till underhåll för att förbättra underhållet på kommunens fastigheter men de avsatta pengarna har inte lett till att det akuta underhållet har minskat. Risken blir att det planerade underhållet försenas eller uteblir i övrigt fastighetsbestånd och leder till slut till akuta åtgärder.

Finansiella risker

Den av fullmäktige beslutade finanspolicyn och finansiella riktlinjer innehåller regler i form av riskmandat och limiter för finansverksamheten i den kommunala koncernen och kommunen.

Den kommunala koncernen och kommunen är exponerad för framför allt följande finansiella risker: ränterisk, finansieringsrisk, kredit- och likviditetsrisk samt marknadsvärdesrisk i finansiella placeringar.

Ränterisk

Per den 31 december 2021 uppgick den kommunala koncernens räntebärande skulder till 5 225 (4 875) mnkr, medan de räntebärande finansiella placeringarna uppgick till 51 (21) mnkr. Den kommunala koncernens räntebärande nettoskuld (låneskuld minus räntebärande finansiella placeringar) uppgick per balansdagen till 5 174 (4 854) mnkr. Nettoskulden har ökat till följd av under året genomförda investeringar.

Kommunens räntebärande skulder uppgick till 470 (370) mnkr per den 31 december 2021, medan kommunens räntebärande finansiella tillgångar per samma tidpunkt uppgick till 51 (21) mnkr. För kommunen uppgick nettoskulderna per den 31 december 2021 till 419 (349) mnkr.

Upplåningen inom den kommunala koncernen löper både med fast och rörlig ränta. Målet för räntebindningen är 1 till 6 år och är per den balansdagen 4,2 (5,0) år.

Finansieringsrisk

Enligt finanspolicyn får inte mer än 50 procent av låneskulden förfalla inom en och samma 12-månadersperiod. Givet skuldens sammansättning per balansdagen förföll maximalt 40,2 (36) procent av den kommunala koncernens låneskuld inom en 12-månadersperiod.

Enligt finanspolicyn ska den genomsnittliga kapitalbindningstiden överstiga 2,0 år i kommunkoncernen. Per den 31 december 2021 uppgick den genomsnittliga kapitalbindningstiden till 2,2 (2,3) år.

Kredit- och likviditetsrisk

Enligt finanspolicy ska placeringar endast ske i instrument med god likviditet samt kunna omsättas till likvid inom 3 bankdagar. Internbanken ska tillgodose att kommunen har en likviditet som täcker minst 100 procent av den låneskuld som förfaller inom en rullande tolv månadersperiod. Per den 31 december 2021 uppgick likviditet / kapitalförfall < 12 mån till 178 (164) procent.

Marknadsvärdesrisk i finansiella placeringar

Enligt finanspolicy får kortfristig överskottslikviditet placeras så att en god avkastning erhålls samtidigt som placeringarna snabbt ska kunna omvandlas till likviditet utan betydande förluster vid avyttring.

Pensionsförpliktelser

Kommunkoncernen har ett pensionsåtagande uppgående till 1 718,1 (1 703,1) mnkr. Åtagandet för kommunen uppgår till 1 675,9 (1 655,3) mnkr.

För att möta kommande pensionsutbetalningar har Östersunds kommun avsatt medel i en placeringsportfölj. Placeringarna hade per 2021-12-31 ett bokfört värde på 981,5 (880,8) mnkr. Orealiserade vinster uppgår till 77,8 mnkr. Återlånade medel (skillnad mellan det totala pensionsåtagandet och de förvaltade pensionsmedlen) uppgår till 694,4 (774,5) mnkr. Pensionsmedelsportföljen motsvarar 58,6 % av pensionsförpliktelsen.

Pensionsförpliktelsen redovisas enligt den så kallade blandmodellen där pensioner intjänade före 1998 inte skuldförs utan redovisas som ansvarsförbindelse. Förpliktelsen som redovisas som ansvarsförbindelse uppgår till 1 349,5 (1 374,7) mnkr.

Kommunen följer rekommendation R10 från Rådet för kommunal redovisning gällande värdering och upplysning om kommunens pensionsförpliktelser. Upplysningar om förpliktelsen finns i not 27.

Risker i skatter och statsbidrag

Det finns risker förknippade med reducerade skatteintäkter till följd av ökad arbetslöshet vid en konjunkturnedgång. Än mer påtaglig är risken för reducerade statsbidrag, då dessa är beroende av politiska beslut på nationell nivå vilka är svåra att förutse. Den senaste översynen av kostnadsutjämnningen slog hårt mot kommunen och innebar en succesiv minskning av kostnadsutjämnningen med 41,1 mnkr under en treårsperiod. Den senaste skatteprognosen visar på en jämn ökning av skatteintäkter och generella statsbidrag under de kommande åren.

1.4 Händelser av väsentlig betydelse

Även 2021 blev ett år präglad av pandemin, Covid-19. Detta har självklart främst påverkat den verksamhet som riktar sig direkt till medborgarna i form av vård, skola och omsorg, där det fysiska mötet innebär en risk för smittspridning. För den personal som har haft möjlighet har distansarbete uppmanats för att minimera smittspridning.

Pandemin hade en betydande påverkan på Jämtlands Gymnasieförbunds verksamheten under hela vårterminen med växelsvis fjärrundervisning, främst på de stora gymnasieskolorna i Östersund. Det blev även en påverkan under december månad till följd av hög elev- och personalfrånvaro under början av "den fjärde vågen". Effekterna för undervisningen under vårterminen 2021 har enligt rektorernas bedömning delvis parerats under hösten för de lägre årskurserna tack vare starka insatser från undervisande personal. Effekterna av smittspridningen i slutet av året kan bedömas först under våren 2022.

Räddningstjänsten har på grund av pandemin haft begränsade möjligheter till utbildning både internt och externt. Även den förebyggande verksamheten har haft svårt att utföra tillsyn i planerad omfattning.

Det kommunala bostadsbolaget, Östersundshem AB, har under 2021 haft stort fokus på ROT-renoveringar. Även energi och miljö har varit prioriterat och under året installerades den första solcellsanläggning i ett äldre bestånd.

Ett flertal intressanta etableringar har under året skett i kommunen. Bland dem märks särskilt nyetableringen av Synsam och Woolpowers expansion i ny fabrik. Synsam flyttar hem sin tillverkning från Asien till Sverige och Östersund som ett led i en modern hållbarhetstanke som passar väl med Östersunds eget platsvarumärke. Woolpower bygger en ny fabrik i Verksmon och planerar att öka antalet anställda från 120 till ca 200 medarbetare. Swedbank, kommunens största privata arbetsgivare, har fattat beslut om att inrätta en bolånefunktion i Östersund och därmed anställa ytterligare ca 40 personer. Noterbart är också Försäkringskassan som under året meddelat att de ska anställa ytterligare 150 medarbetare.

Kommunens nettoinvesteringar har ökat. Stora investeringar inom skolområdet har påbörjats. Lugnvik Sjöängskolan och Storsjöskolan har startats och pågår för fullt.

Under året har kommunfullmäktige fattat beslut om att avveckla bolaget Innanförskapsakademien Jämtland AB. Verksamheten övergår 1 april 2022 till Social- och arbetsmarknadsnämnden. Kommunfullmäktige har även beslutat att förvärva anläggningen Jämtkraft Arena och avveckla bolaget Östersunds Sport- och Eventarena AB under 2022.

Elpriserna har under 2021 varit höga jämfört med slutet av 2020. Elpriset på de europeiska marknaderna har stadigt stigit under året och resulterat i höga elpriser i Norden i allmänhet och i de mest sydligt belägna nordiska elprisområdena i synnerhet.

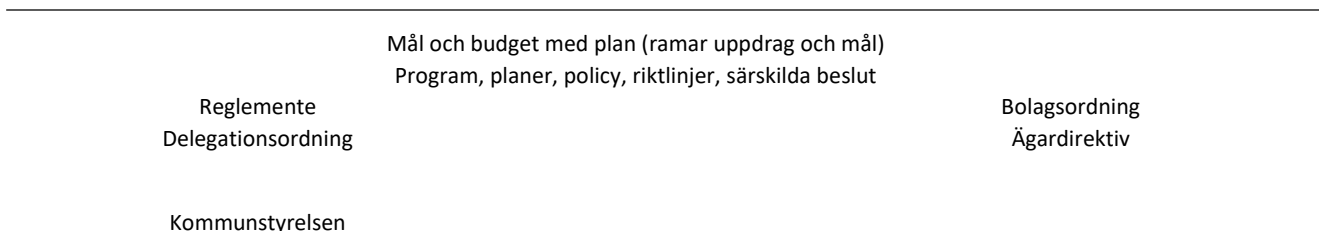
Under året har Jämtkraft AB tecknat ett avtal med Svenska Kraftnät om 500 MW uttag vilket ungefär motsvarar två gånger Uppsalas energibehov. Avtalet tecknas för att tillgodose effektbehov hos tilltänkta kommande industrietableringar samt säkerställa regionens kommande elektrifiering.

1.5 Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Ansvarsstruktur

Inom Östersunds kommunkoncern finns flera nivåer av politiskt styrda instanser – kommunfullmäktige, kommunstyrelse och nämnder samt direktioner för kommunalförbunden och styrelser för de kommunala bolagen. Därtill finns en tjänstemannaorganisation. I bilden nedan illustreras struktur och roller för styrning och uppföljning inom den kommunala koncernen.

Styrning inom Östersunds kommunala koncern Kommunfullmäktige

Styra, leda och samordna den kommunala koncernen
Håll uppsikt inom den kommunala koncernen

Övergripande ansvar för intern kontroll
Rapportera till kommunfullmäktig

Östersunds Rådhus AB
Styra, leda och samordna bolagskoncernen
Rapportera till kommunstyrelse och
Kommunfullmäktige

Kommunens nämnder

Styra, leda och samordna verksamhet
Mål för verksamhet och ekonomi
Upprätta nämndsplan
Intern kontroll avseende
verksamhet och ekonomi

Kommunens bolag

Styra, leda och samordna verksamhet
Mål för verksamhet och ekonomi
Upprätta affärsplan
Intern kontroll avseende
verksamhet och ekonomi

Struktur för styrning av den kommunala koncernen

I Östersunds kommun utgår, så långt det är möjligt, styrning och uppföljning utifrån mål med verksamheterna i den kommunala koncernen. För medborgaren är det verksamheten som är väsentlig.

Ekonomiska ramar och mål för kommunens verksamhet fastställs av kommunfullmäktige, sedan är det nämnden/styrelsen som har ansvar för att verksamheten uppnår målen inom de ekonomiska ramarna.

För de kommunägda bolagen och förbunden är det i ägardirektiven kommunfullmäktige sätter målen och de ekonomiska förutsättningarna.

Centrala styrdokument

Budget med plan

Övriga kommunkoncerngemensamma policydokument

- Riktlinjer för intern kontroll
- Arkivreglemente
- Arvodesreglemente
- Policy för styrning av kommunägda bolag
- Finanspolicy för Östersunds kommunkoncern

Mål, budget och uppföljning inom den kommunala koncernen

Kommunens långsiktiga styrning utgår från kommunfullmäktiges vision om ett hållbart samhälle.

Den långsiktiga styrningen tar sikte på 10-30 år och ger en bild av vilket Östersund som politiken vill se i framtiden. Ett viktigt styrdokument här er kommunens översiktsplan – Östersund 2040 som beskriver kommunens vilka när det gäller mark, vatten och bebyggelse. Kommunen har också beslutat om ett antal program som ska beskriva ett önskat framtida läge inom olika områden.

Grundläggande i den långsiktiga styrningen är att kommunen ska ha en god ekonomisk hushållning. Det betyder att ingen generation ska behöva betala det som tidigare generationer förbrukat.

Den långsiktiga styrningen ligger till grund för den kortsiktiga styrningen och inför varje mandatperiod beslutas vilka kommunövergripande mål som ska vara styrande för kommande period. Kopplat till de kommunövergripande målen finns en politisk text som förtydligar den politiska viljeinriktningen.

I den kortsiktiga styrningen finns ett antal styrdokument, till exempel delegationsordning och reglemente för nämnderna samt olika strategier som pekar ut prioriterade utvecklingsområden.

Utifrån den kortsiktiga styrningen samt en analys av nuläget och olika omvärldsfaktorer påverkas sedan kommunens mål och budget fram.

Mål och budget är kommunens viktigaste styrdokument för det kommande året. I dokumentet beskrivs kommunens ekonomiska förutsättningar och vad politiken vill att verksamheten ska fokusera på.

Ekonomiska ramar

I Östersunds kommunkoncern bedrivs verksamheter med varierande förutsättningar, vilket innebär att ekonomiska ramar och mål inte kan utformas på samma sätt för alla verksamheter. För kommunens skattefinansierade verksamheter (till exempel skola, omsorg, gata och park) utgår resursfördelningen utifrån tidigare års budgetramar men även utifrån en analys av utfallet i senaste bokslut och aktuell prognos för innevarande år. Detta för att få en bild av de aktuella resursbehoven. För att arbeta fram en ekonomisk ram vägs även kommunens befolkningsprognos, viktiga indexförändringar för löner och inflation, ambitionsförändringar samt eventuella effektiviseringsbehov in i det slutliga förslaget till resursfördelning. Kommunens avgiftsfinansierade verksamheter som är reglerade enligt självkostnadsprincipen (vatten, avlopp och renhållning) utarbetar budgetar utifrån fullmäktiges beslut om taxa. Som huvudprincip, om inte särskilda omständigheter råder, ska dessa verksamheter anpassa kostnaderna i förhållande till taxeintäkterna. För affärsdrivande verksamheter, dvs. som verkar på en konkurrensutsatt marknad såsom Storsjöbadet, Östersunds Camping samt Gräfsåsens Avfallsanläggning, fastställer fullmäktige resultatkrav, som ligger till grund för budgetarbetet.

Planering året innan budgetåret

Syftet med den årliga planeringsprocessen är att skapa prioriterade och tydliga uppdrag för att nå kommunens långsiktiga mål och utifrån uppdragen besluta om budget och ägardirektiv. För mer information om kommunens budgetprocess:

<https://www.ostersund.se/kommun-och-politik/sa-styrs-kommunen/b.-sa-tar-kommunen-fram-mal-och-budget.html>

Uppföljning under budgetåret

Kommunen följer upp mål och budget tre gånger per år. Det sker i en delårsrapport per april, delårsbokslut per augusti och i årsredovisningen. Även de bolag och förbund som ingår i den sammanställda redovisningen i årsbokslutet lämnar underlag till uppföljningarna i april och augusti som lämnas till kommunfullmäktige.

Utöver ovanstående uppföljning görs månadsrapporter per februari, mars, maj, september, oktober och november inom kommunen som delges kommunstyrelsen.

Bokslut och årsredovisning

Arbetet med den kommunala koncernens bokslut och kommunens årsredovisning följer följande process:

Januari: Den löpande uppföljningen för kommunens nämnder avslutas, efter budgetåret, med nämndernas årsbokslut.

Februari-mars: Bolagens årsbokslut och kommunens årsredovisning avslutas. Årsredovisningen innehåller koncernövergripande analyser samt uppföljning av koncernens resultat samt kommunens mål och bolagens ägardirektiv. Revisionen gör en granskning av nämndernas årsbokslut och kommunkoncernens årsredovisning.

Innan 15 april: Kommunstyrelsen överlämnar kommunens årsredovisning till kommunfullmäktige.

April alternativt i maj: Kommunfullmäktige fastställer årsredovisningen samt beslutar om ansvarsfrihet för kommunstyrelsens och nämndernas ledamöter.

Uppsiktsplikt

Kommunstyrelsen ansvarar för att hålla uppsikt över hela den kommunala koncernen, samt verksamhet enligt avtalsamverkan och verksamhet i kommunalförbund som kommunen är medlem i. Uppsiktsplikten tar sin utgångspunkt i budget, flerårsplan, ägardirektiv samt nämndernas verksamhetsplaner. Utöver delårsrapporterna per april och augusti rapporterar nämnderna månadsrapporter för februari, mars, maj, september, oktober och november som delges kommunstyrelsen. Väsentliga avvikelser mellan utfall och plan analyseras och bedöms för att eventuella åtgärder ska kunna beslutas i tid.

Uppsiktspliktens genomförande tar sin utgångspunkt i budget, flerårsplan, ägardirektiv samt nämnds- och affärsplaner och följer den ordinarie uppföljningsprocessen.

Arbetet med intern kontroll, vilket beskrivs under nästa rubrik, är också en del av uppsiktsplikten.

Intern kontroll

Kommunstyrelse samordnar nämndernas ansvar för den interna kontrollen. Som utgångspunkt finns en riktlinje för intern kontroll, vilken beslutats av kommunfullmäktige. Kommunstyrelsen ska

- 1) ha uppsikt över det koncernövergripande internkontrollarbetet och
- 2) följa upp den interna kontrollen inom den kommunala koncernen. Rapportering inom kommunen sker i samband med övrig uppföljning, tre gånger per år.

1.6 Ett hållbart Östersund

Kommunfullmäktiges vision är ett demokratiskt, socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbart Östersund. För att uppnå visionen finns åtta kommunövergripande mål.

1. I Östersunds kommun har vi en tillväxt som är jämställd och ekonomiskt hållbar, där alla känner sig delaktiga

2. I Östersunds kommun har vi en trygg och tillgänglig infrastruktur där både stad och landsbygd växer på ett smart och hållbart sätt

3. I Östersunds kommun har vi ett positivt företagsklimat och medborgarna har arbete och bostad

4. I Östersunds kommun ska alla barn och elever klara sin utbildning, nå sin gymnasieexamen och utmanas i sitt livslånga lärande

5. I Östersunds kommun finns goda förutsättningar för en meningsfull fritid och ett aktivt liv

6. Östersunds kommun får medborgarna stöd, vård och omsorg och lever ett självständigt liv

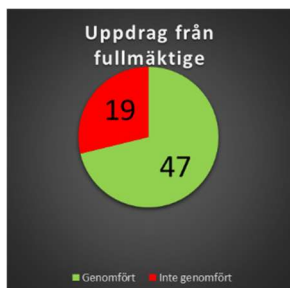

7. I Östersunds kommun bedrivs ett effektivt arbete för minskad miljö- och klimatpåverkan

8. I Östersund är kommunen en modern och attraktiv arbetsgivare

Till de kommunövergripande målen finns en politisk text som anger den politiska inriktningen för varje mandatperiod. I de årliga budgetarna bryts dessa sedan ner i politiska uppdrag. Uppföljning av målen görs dels utifrån uppdragen dels utifrån nyckeltal. Vid helhetsbedömning av respektive mål tas också hänsyn till investeringar och om ett närmande mot den politiska texten gjorts under året.

I mål och budget 2021 fanns totalt 66 fullmäktigeuppdrag. 47 av dessa har genomförts och 19 har inte genomförts under året.

En återkommande förklaring till de uppdrag som inte genomförts är att coronapandemin gjort att omprioriteringar varit tvungna att göras. För samtliga uppdrag finns planering för fortsatt arbete 2022.

Som helhet bedömer Område strategi och styrning att genomförandegraden av årets uppdrag är låg. Utifrån rådande förutsättningar finns dock naturliga förklaringar och bedömningen blir därför acceptabel.

För att bedöma respektive kommunövergripande mål fanns också totalt 131 politiska nyckeltal i mål och budget 2021. Syftet med dessa var att ur olika synvinklar visa om Östersunds kommun är på väg åt rätt håll och hur kommunen ligger till i jämförelse med riket och kommungruppen (50 000 – 100 000 invånare).

Som helhet är det övervägande positiva trender på nyckeltalen. Jämförelser med riket och kommungruppen visar att Östersunds kommun har högre värden på ungefär hälften av alla nyckeltal. De nyckeltal som härstammar från Kommunens kvalitet i korthet (KKiK) visar dock att det här finns flera röda värden på mål 6 (med röda värden menas att kommunen tillhör de 25 % kommuner med lägsta värden). Beaktas bör dock att det är viss eftersläpning på flera nyckeltal.

För mer information om de olika uppdragen och nyckeltalen hänvisas till kommunens webb:

<https://ostersund.se/kommun-och-politik/kommunens-mal-och-budget.html>

1.7 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Utvärdering av god ekonomisk hushållning

En kommun ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och även i sådan verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer, det vill säga god ekonomisk hushållning ska präglade hela den kommunala koncernen. Det är fullmäktiges uppgift att besluta om riktlinjer och mål för god ekonomisk hushållning. Nedan följer en avstämning och utvärdering av god ekonomisk hushållning i Östersunds kommun samt en avstämning av avkastningskrav enligt ägardirektiv.

Slutsatser avseende god ekonomisk hushållning

Finansiellt perspektiv

Årets resultat 2 %	Soliditet minst 38 %	Nettoinvesteringar 10 %	Underhåll minst 106 kr/kvm
--------------------	----------------------	-------------------------	----------------------------

Det planerade resultatet i budget 2021 nådde inte god ekonomisk hushållning. Kommunens resultat 2021 överträffade budgeten och uppgår till 239,5 mnkr det vill säga motsvarande **5,4 %** av skatteintäkter, utjämning och statsbidrag. Riktvärdet är 2 % av skatteintäkter, utjämning och statsbidrag

vilket motsvarar 88,0 mnkr. De senaste fem åren har resultatet i snitt legat på 3,2 % vilket är 1,2 % bättre än riktvärdet. Resultatet har gett utrymme för planerad kostnadsökning i avskrivningar och finansiella kostnader samt bidrar till bufferten i kommande års budgetar.

Årets resultat efter balanskravsjusteringar beräknas för att kunna exkludera poster som enskilda år kan ha stor inverkan på resultatet men som inte hör till den ordinarie verksamheten som till exempel realisationsvinster och orealiserade vinster/förluster i värdepapper. Årets resultat efter balanskravsjusteringar för 2021 motsvarar 4,0 % av skatter och generella statsbidrag och snittet de senaste fem åren ligger på 2,9 %.

Soliditeten är **44,3 %**. Trots uppräknings av pensionsförpliktelsen på grund av ändrad livslängdsantagande och höga investeringar nås riktvärdet att soliditeten ska vara 38 % eller högre. De kommande årens höga investeringsbehov kan komma att påverka soliditeten negativt om inte resultatnivåerna höjs för att motverka det. Soliditeten har i snitt varit 42,1 % de senaste fem åren.

Genomförda investeringar ökade behovet av upplåning som med årets genomsnittliga ränta ger en ökad kostnad på 0,2 mnkr per år. Tillsammans med ökningen i avskrivningar, 19 mnkr, ryms ökningen i årets utfall, detta trots att investeringarna överskred satt riktvärde.

Kommunen kommer inte upp i den satta nivån för fastighetsunderhåll. Ett fokus på långsiktiga underhållsplaner behövs för att minska det akuta underhållet. De stora investeringar som görs i fastigheter för närvarande torde minska det akuta underhållet om några år. Extra medel i investeringsbudgeten har avsatts för ökat underhåll av skolor och förskolor med 12 mnkr för år 2022.

De finansiella riskerna för kommunen är hanterade i enlighet med kommunens riktlinjer i kommun-koncernens finanspolicy.

Verksamhetsperspektiv

Nettokostnadsavvikelse högst +/- 5 %	Högst 10 % av KKIK-måtten röda
--------------------------------------	--------------------------------

Budgetföljsamheten har varit god. Nämnderna redovisar ett resultat på + 60,2 mnkr inklusive centrala buffertar jämfört med budget. Effektiviseringarna för året har till stora delar genomförts trots ett ansträngt läge inom verksamheterna med att hantera pandemin. Utvecklingen av nettokostnadsavvikelse pekar på att fyra av sex verksamhetsområden når satta riktvärden. Av de tre förvaltningar som redovisar underskott har två erhållit utökade ramar för 2022 samt fått i uppdrag att arbeta fram förslag på långsiktiga åtgärder för att minska kostnaderna inom de områden som överskrider budget.

Inrapportering av KKIK-måtten har varit väldigt bristfällig under 2021 och värdet röda mått ligger på samma nivå som 2020, cirka 19 %.

Barn- och utbildningsnämnden har arbetat med att optimera förskole- och skolstrukturen i syfte att lägga mindre resurser på fasta kostnader och mer resurser på undervisning och pedagogisk personal för att förbättra skolresultaten. Kommunen deltar i Skolverkets projekt "Samverkan för bästa skola". Syfte med projektet är att identifiera insatser som ska höja kunskapsresultaten i de utvalda skolorna och stärka huvudmannens förmåga att planera, följa upp och utveckla utbildningen och att likvärdigheten mellan förskolor och skolor i kommunen ökar.

Behovet av försörjningsstöd har ökat, både antalet hushåll som erhåller stöd samt kostnaden. Detta trots att arbetslösheten har minskat. Den ökade kostnaden har kunnat hanteras inom årets redovisade resultat men kräver en analys hur insatserna inom arbetsmarknadsområdet kan bidra till att minska behovet av försörjningsstöd.

Verksamhetsriskerna, som närmast handlar om att kostnaderna behöver anpassas till intäkterna och att nämnderna har att genomföra årliga effektiviseringar bedöms ha hanterats under året. Verksamheten bedöms ha utförts med bibehållen kvalitet inom det redovisade resultatet.

Sammanvägd bedömning

Den sammanvägda bedömningen är att kommunen har en god ekonomisk hushållning. Bedömningen om att kommunen har en stark finansiell ställning görs utifrån realiserbara tillgångar minus skulder inklusive pensionsförpliktelsen. Vid ett antagande om att 50 % av värdet på immateriella tillgångar, mark och fastigheter är realiserbara ligger värdet på +818,9 mnkr, vilket får ses som bidrag till den framtida bufferten för att finansiera kommande investeringar.

Resultatnivåerna, både redovisat resultat och balanskravsresultatet, för året och under en femårsperiod ligger över målvärdet på 2 %. Soliditeten ökar och låneskulden ökar måttligt. De finansiella riskerna är hanterade så också verksamhetsriskerna.

Utmaningar

Det finns utmaningar både finansiellt och verksamhetsmässigt i framtiden. Finansiellt är de höga investeringsutgifterna som ligger i budget 2022 och plan 2023-2024 i kombination med budgeterade resultat som kan komma att påverka soliditeten framgent. Om investeringsutgifterna kvarstår behöver kommunen höja resultatkravet.

Kommunen har även en stor utmaning att sänka nettokostnadsavvikelsen inom Individ- och familjeomsorgen samt förskolan. Avvikelsen låg på +31,9 % (76 mnkr) respektive 10,9 % (46 mnkr) högre år 2020 än vad strukturen motiverar. Det behöver också göras ett arbete med att höja kvaliteten inom området stöd och omsorg utifrån senast redovisade (inrapporterade) resultaten från KKiK.

Avstämning ägardirektiv

Östersunds Rådhus AB ska sträva efter ett nollresultat och därvid med hänsyn till gällande lagstiftning årligen optimera skattesitsen i kommunkoncernen, så långt möjligt balansera underskott i bolaget med koncernbidrag samt så långt möjligt amortera på den externa låneskulden.

Bolaget har tillsammans med dotterbolagen köpt och använt en skattesnurra för att optimera skatten i koncernen. För att ytterligare skatteoptimering ska kunna ske måste ägardirektiv och avtal med minoritetsägare i Jämtkraft AB revideras. Bolaget har erhållit en aktieutdelning från Jämtkraft AB på 31,4 mnkr och även delat ut 31,4 mnkr till kommunen. Någon amortering av extern låneskuld har inte skett under året.

Koncernenhet	Mål	Utfall	Föregående år
Östersundshem AB	Soliditet lägst 20 %	58,7%	58,8 %
	Direktavkastning bedömt marknadsvärde 5,5 % (+/-0,5 %) senast 2020		5,1 %
	Överskottsgrad 36 %	36 %	
Östersunds Sport- och Eventarena AB	Självkostnadsprincip	-8,9 mnkr	0,0
Innanförskapsakademien Jämtland AB	Självkostnadsprincip	-0,2 mnkr	0,0
Jämtkraft AB	Soliditet 25-45 % rullande 48 månader	39,6 %	37,8 %
	Räntabilitet 10 % på EK 48-månaders medeltal	14,7 %	13,0 %
Jämtlands Gymnasieförbund	Budget i balans	0,9 mnkr	0,8 mnkr
Jämtlands Räddningstjänstförbund	Budget i balans	-0,5 mnkr	-3,4 mnkr

Jämtlands Räddningstjänstförbund uppfyller inte målet om en budget i balans enligt ägardirektiven för 2021. Östersunds Sport- och Eventarena AB klarar inte självkostnadsprincipen på grund av nedskrivningsbehov efter en extern värdering av fastigheten. Bolaget kommer sälja fastigheten till Östersunds kommun under 2022 och bolaget avvecklas. Innanförskapsakademien Jämtland AB uppfyller

inte självkostnadsprincip. Verksamheten kommer övergå till Östersunds kommun under första kvartalet 2022 och bolaget avvecklas. I övrigt uppnås ställda mål.

Utvärdering av resultat och ekonomisk ställning

Resultatutveckling

Resultat	2021	2020	2019	2018	2017
Koncern	852,6	391,2	396,3	139,6	366,2
Koncernens resultat i förhållande till kostnaderna	7,6	4,2	3,7	1,3	4,0
Kommun	239,5	172,2	125,8	50,5	67,0
Kommunens resultat i förhållande till skatteintäkter och generella statsbidrag	5,4	4,1	3,1	1,3	1,8

Ovanstående tabell visar att koncernens resultat legat rätt stabilt åren 2020, 2019 och 2017. 2018 års resultat påverkades av Östersundshems nedskrivningar med 200 miljoner kronor. Utan dessa enskilda händelser har koncernens resultat varit stabila under den senaste femårsperioden. 2020 redovisade Jämtkraftkoncernen lägre resultat jämfört tidigare år men det uppvägdes av kommunens, Östersundshem AB och Rådhus AB's starkare resultat.

2021 redovisar koncernen ett resultat på 852,6 mnkr. Resultatet har påverkats av högre skatteintäkter, värdeökning i pensionsmedelsportföljen, ökade elpriser och höga resultat från intresseföretag.

Kommunens resultat för 2021, 239,5 mnkr, beror på högre skatteintäkter (107 mnkr), värdeökning av pensionsmedelsportföljen (100 mnkr) samt att nämnderna inklusive buffertar redovisar överskott (62 mnkr). De nämnder som redovisar största överskotten, Barn- och utbildning samt Vård- och omsorg, har under året erhållit en del statsbidrag.

Det höga resultatet 2020 berodde till största delen av tillskott av generella statsbidrag, ersättning för höga sjuklönekostnader samt ersättning för merkostnader i samband med Covid-19 på sammanlagt 186,1 miljoner kronor. De extra generella statsbidragen beslutades efter skatteprognosen i februari 2020 som visade på en extrem försämring i kommunsektorns skatteintäkter. Detta återhämtade sig till viss del under senare delen av året.

Intäkter och kostnader

Koncernen	2021	2020	2019	2018	2017
Verksamhetens intäkter (mnkr)	7 270,1	5 496,1	7 159,6	7 463,3	5 792,9
Förändring (%)	32,3	-30,3	-4,2	28,8	-5,1
-Varav exploateringsintäkter	4,7	6,7	5,7	12,2	12,6
-Varav riktade bidrag	345,0	288,9	200,8	233,6	245,1
Verksamhetens kostnader inklusive avskrivningar (mnkr)	-11 169,9	-9 268,1	-10 803,5	-11 129,5	-9 008,8
Förändring (%)	20,5	-23,4	-3,0	22,2	6,7
Varav pensionskostnader	316,2	285,7	272,2	268,6	235,2
Verksamhetens nettokostnader (mnkr)	-3 899,8	-3 772,0	-3 643,9	-3 666,2	-3 215,9
Förändring (%)	3,4	3,5			
Skatteintäkter och statsbidrag (mnkr)	4 401,2	4 205,4	4 026,6	3 838,9	3 703,2
Förändring (%)	4,7	4,4	4,9	3,7	4,2
-Varav generella statsbidrag och utjämnung	1 236,5	1 196,6	1 032,8	937,5	882,6
Finansnetto (mnkr)	351,1	-42,2	15,6	-33,1	-32,2
Förändring (%)	932	-371	312	-2,8	850

Koncernen

En grundläggande förutsättning för att uppnå och vidmakthålla god ekonomisk hushållning är att balansen mellan löpande intäkter och kostnader inklusive finansnetto är god.

Verksamhetens intäkter har ökat med 32,3 % från föregående år. Ökningen beror främst på ökade elpriser samt en kylig vinter med högre intäkter för fjärrvärme.

Verksamhetens kostnader ökade med 20,5 % och beror huvudsakligen på ökade kostnader för energi, varor och material i energilösningar- och värmeproduktionen.

Kommunen

Verksamhetens intäkter har endast ökat med 0,7 % jämfört med föregående år. Den blygsamma ökningen beror på att ersättning för höga sjuklöner upphörde en period under året samt att det var mycket lägre riktade ersättningar för Covid-19 kostnader under 2021 vilket gör att bidragen och kostnadsersättningar från Staten har minskat. Totalt erhöll kommunen riktade statsbidrag kopplat till Covid-19 med totalt 26,9 mnkr jämfört med 66,4 mnkr föregående år. 20,9 mnkr avsåg ersättning för höga sjuklöner, 0,9 mnkr smittskydds- och trängselskontroller samt 5,1 mnkr för merkostnader december 2020 och tidigare utbetalt ersättning 2020 upp till 100 % som beslutades 19 mars 2021. Statsbidragen som avser "Säkerställa en god vård och omsorg till äldre personer" och "Skolmiljarden" och som riktat sig till Vård- och omsorg samt Barn- och utbildning har redovisats som generella statsbidrag. Beslutade taxor och avgifter har ökat med 21,1 miljoner kronor där VA (Vatten och avlopp) har en ökning med 8,7 miljoner kronor, i enlighet med planerade årliga ökning av VA-taxan i samband med byggandet av nytt Vattenverk, Avfall och renhållningen har en ökning med 2,7 mnkr, intäkter från parkerings- och felparkeringsavgifter har ökat med 5,9 mnkr och återvinningsmaterial med 2,6 mnkr.

Verksamhetens kostnader har ökat med 4,4 % jämfört med föregående år. Köp av huvudverksamhet har ökat med 80,7 miljoner kronor. Ökningen beror främst på ökade kostnader med 36 mnkr i ersättning till fristående skolor samt ökad ersättning till externa utförare inom vård- och omsorg med 17 mnkr. Pensionskostnaderna har ökat med 23,4 mnkr, varav 15,4 mnkr beror på ändrat livslängdsantagande. Kostnaden för skolskjutsar har minskat med 8 mnkr och kostnaden för resor och hotellkostnader ligger kvar på föregående års lägre nivå. Kostnaden för arbetskläder, skyddskläder och skydds-material ligger kvar på samma höga nivå som föregående år beroende på pandemin som fortsatt pågått under året. Personalrepresentationen har ökat med 1,8 mnkr och påverkas av den korta återgång som skedde i höstas innan pandemin tog ny fart.

Avskrivningarna har ökat med 7,6 % (16,4 miljoner kronor) jämfört med föregående år. Det är en följd av de stora bygginvesteringarna som genomförts.

Finansnettot har ökat med 98 miljoner kronor jämfört med föregående år. Det beror främst på att pensionsmedelsportföljen hade ett resultat som var 63,7 mnkr bättre än föregående år samt att kommunen fått en utdelning från Östersunds Rådhus AB på 31,4 miljoner kronor 2021 och ingen utdelning 2020.

Ett mått på balans i kommunens ekonomi är nettokostnadsandelen som innebär att samtliga löpande kostnader inklusive finansnetto relateras till kommunens skatteintäkter. Om kommunen ska leva upp till kravet enligt Riktlinjer för God ekonomisk hushållning krävs en nettokostnadsandel som inte överstiger 98 %. Den justerade budgeten ger en nettokostnadsandel på 99,8 %.

Kommunens nettokostnadsandel uppgår 2021 till 94,6 %.

Kommunen	2021	2020	2019	2018	2017
Verksamhet	92,6	91,9 %	94,9 %	94,8 %	94,2 %
Avskrivningar	5,3	5,2 %	5,0 %	4,7 %	4,7 %
<i>Nettokostnadsandel exklusive finansnetto</i>	<i>97,9</i>	<i>97,0%</i>	<i>99,9 %</i>	<i>99,5 %</i>	<i>98,9 %</i>
Finansnettot	-3,3	-1,1 %	-3,0 %	-0,4 %	-0,7 %
Nettokostnadsandel	94,6	95,9 %	96,9 %	99,1 %	98,2 %

Koncernens investerings- och finansieringsverksamhet

Koncernens nettoinvesteringar i im- och materiella anläggningar uppgick till 1 780 mnkr (872). I snitt har den kommunala koncernen investerat 1 156 mnkr per år de senaste fem åren. År 2021 får därför betraktas som ett år med mycket högt investeringsutfall. Samtidigt är det fortsatt stora investeringsvolymerna planerade för de närmaste tre åren.

Koncernen har även gjort investeringar i finansiella anläggningstillgångar under femårsperioden med 458 mnkr.

Den långfristiga skulden uppgick till 5 579 mnkr, en nettoökning med 5,7 procent från föregående år. Skulden de senaste fem åren har ökat med 467 mnkr. Starkt bidragande till att skulderna under perioden ökat måttligt trots hög investeringsnivå är den höga självfinansieringsgraden och minskad likviditet. Koncernens skuld fluktuerar även utifrån minoriteten andel i Jämtkraft.

Investeringar och långfristig skuld	2021	2020	2019	2018	2017
Koncern					
Nettoinvesteringar (mnkr)	1 878	923	1 031	1 063	885
<i>Varav investering i im- och materiella tillgångar</i>	<i>1 780</i>	<i>872</i>	<i>985</i>	<i>1 025</i>	<i>660</i>
- Förändring (%)	103	-12	-3	20	75
Långfristig skuld (mnkr)	5 579	5 276	5 118	5 020	5 112
- Förändring (%)	5,7	3,1	2,0	-1,8	-1,3
Internt tillförda medel	1 199	1 009	909	843	788
Självfinansieringsgrad (%)	63,8	109,9	88,2	79,3	89,0
Kommun					
Nettoinvesteringar (mnkr)	686	499	368	398	340
<i>Varav investering i im- och materiella tillgångar</i>	<i>667</i>	<i>467</i>	<i>330</i>	<i>377</i>	<i>327</i>
<i>Förändring (%)</i>	<i>43</i>	<i>42</i>	<i>-12</i>	<i>15</i>	<i>14</i>
Långfristig skuld (mnkr)	5 267	4 899	4 892	4 833,5	5 007
- <i>Vara kommunens egen låneskuld</i>	<i>470</i>	<i>370</i>	<i>370</i>	<i>265</i>	<i>295</i>
<i>Förändring (%) (egen låneskuld)</i>	<i>27,0</i>	<i>0,0</i>	<i>39,6</i>	<i>-10,2</i>	<i>0,0</i>
Internt tillförda medel	450	423	320	243	252
Självfinansieringsgrad (%)	65,6	84,8	87,0	61,1	74,1

2021 har kommunen kunnat självfinansiera sina investeringar till 65,6 %. Låneskulden har ökat med 100 mnkr och likviditeten har sjunkit.

Inför år 2021 budgeterade kommunen för 866,2 mnkr i investeringar och utfallet blev 644,2 mnkr, vilket motsvarar en genomförandegrad på 74 procent.

För mer detaljerad genomgång av budgetavvikelser per nämnd hänvisas till respektive nämnds verksamhetsberättelser.

Nettoinvesteringar i relation till avskrivningar

Nyckeltalet visar i vad mån koncernen reinvesterar i den takt som anläggningstillgångarna minskar i värde genom årliga avskrivningar. För att inte urholka koncernens anläggningsskapital bör nettoinvesteringarna minst ligga på samma nivå som avskrivningarna. Den senaste femårsperioden har nettoinvesteringarna överstigit avskrivningarna med 2 946 mnkr vilket innebär att koncernens anläggningsskapital ökat i samma utsträckning.

	2021	2020	2019	2018	2017
Koncernen					
Nettoinvesteringar (Mnkr)	1 878	923	1 031	1 063	885
Avskrivningar (Mnkr)	589	516	561	680	488
Nettoinvesteringar/avskrivningar (%)	319	179	184	156	181
Kommunen					
Nettoinvesteringar (Mnkr)	686	499	368	398	340
Avskrivningar (Mnkr)	233	217	200	180	173
Nettoinvesteringar/avskrivningar (%)	294	229	185	221	197

Finansnetto

Finansnettot i koncernen består främst av resultatet i resultatandelar från koncern- och intresseföretag 299,1 mnkr, pensionsmedelsportföljen 100,7 mnkr, räntekostnader -56,3 mnkr och ränta pensionsskuld -5,4 mnkr. 2019 års positiva finansnetto i koncernen berodde på den extremt positiva utvecklingen på aktiemarknaden. 2019 var första året som aktierna i pensionsmedelsportföljen bokfördes till marknadsvärdet.

Kommunens finansnetto består bland annat av en utdelning från Östersunds Rådhus AB på 31,4 mnkr, pensionsmedelsportföljen, 100,7 mnkr, positivt räntenetto för internbankverksamheten, 19,9 mnkr och ränta pensionsskuld -4,9 mnkr. 2019 års höga finansnetto påverkades av den extremt positiva utvecklingen på aktiemarknaden under året och en aktieutdelning från Östersunds Rådhus AB.

Mnkr	2021	2020	2019	2018	2017
Koncernen					
Finansnetto	351	-42	16	-33	-35
Kommunen					
Finansnetto	145	47	123	31	24

Soliditet

Soliditeten beskriver den finansiella styrkan på lång sikt. Den anger hur stor del av tillgångarna som är självfinansierade med eget kapital. Högre soliditet, desto starkare långsiktig finansiell handlingsberedskap har koncernen. Den långsiktiga trenden är mer intressant än förändring enstaka år.

Koncernens soliditet uppgår till 40 procent vilket är det samma som föregående år. Under den senaste femårsperioden har soliditeten ökat med 6 procentenheter.

Kommunens soliditet uppgick till 25 procent (totala pensionsförpliktelserna inräknade) vilket är en ökning med 2 procentenheter jämfört med föregående år.

%	2021	2020	2019	2018	2017
Koncernen (%) (inkl. pensionsförpliktelser)	40	40	39	37	34
Kommunen (%) (inkl. pensionsförpliktelser)	25	23	22	21	19
Koncernen (%) (exkl. pensionsförpliktelser)	47	48	45	44	41
Kommunen (%) (exkl. pensionsförpliktelser)	37	38	37	31	30
Finansiella placeringar avsedda för pensioner	982	881	844	763	692

Koncernens och kommunens soliditet ligger på en stabil nivå med en svag nedgång från föregående år avseende soliditet exklusive pensionsförpliktelse.

Internbanksverksamheten i form av upplåning på kapitalmarknaden och vidareutlåning till kommunens bolag, påverkar kommunens soliditetsmått. Ökad omslutning på balansräkningen medför att det egna kapitalets relativa andel av tillgångarna minskar. Det som påverkat soliditeten positivt

under perioden är ökningen av eget kapital samt höga investeringsnivåer med lågt behov av ökad upplåning.

Internbank och långfristiga skulder

För att erhålla bra villkor på upplåningen har kommunen hos ratinginstitutet S&P Global genomgått en kreditbedömningsprocess och erhållit rating AA+ som är den näst högsta som utdelas. Den 15 oktober 2021 bekräftades kommunens rating. Motivering från ratinginstitutet var:

- Stark likviditet
- Mycket stark ekonomi
- Extremt förutsägbart och stöttande ramverk för kommunsektorn
- Låg skuldnivå
- Kommunens starka finansiella resultat och styrning utgör ytterligare stöd för ratingen

Kommunen har på kapitalmarknaden etablerat två marknadsprogram. Certifikatprogrammet nyttjas till 1 150 mnkr av ram 2 000 mnkr och obligationsprogrammet (MTN) nyttjas till 4 075 mnkr av ram 5 000 mnkr. Av denna lånesumma vidareutlånas 4 755 mnkr till Jämtkraft AB, Östersundshem AB, Östersunds Rådhus AB samt Östersunds Sport- och Eventarena AB.

	2021	2020	2019	2018	2017
Långfristig låneskuld	5 225	4 875	4 875	4 820	5 000
-Varav utlåning till bolag	4 755	4 505	4 505	4 555	4 705
-Varav kommunens låneskuld	470	370	370	265	295

Resultat för internbank

Resultatet för internbanken 2021, det vill säga skillnaden mellan kostnadsräntor för inlåning inklusive kostnader för rating, administration mm minskat med ränteintäkter från utlåning till bolag uppgår till totalt 20,4 miljoner kronor.

Kreditlöften

Kommunen har per 31 december 2021 kreditlöften på totalt 900 miljoner kronor och 60 miljoner euro.

Skuldsättningsgrad

Den del av tillgångarna som är finansierade med främmande kapital brukar benämnas skuldsättningsgrad. Balansräkningens totala skuldsättningsgrad för 2021 har ökat något från föregående år i koncernen och i kommunen.

	2021	2020	2019	2018	2017
Total skuldsättningsgrad koncernen	53 %	52 %	52 %	52 %	55 %
- varav avsättningsgrad (pensioner)	2 %	2 %	2 %	2 %	2 %
- varav avsättningsgrad, övrigt	5 %	5 %	5 %	5 %	5 %
- varav kortfristig skuldsättningsgrad	15 %	10 %	11 %	11 %	11 %
- varav långfristig skuldsättningsgrad	31 %	35 %	34 %	31 %	35 %
Total skuldsättningsgrad kommunen (exkl upplåning för vidareutlåning till bolagen)	33 %	31 %	32 %	30 %	30 %
- varav avsättningsgrad (pensioner)	6 %	5 %	5 %	5 %	5 %
- varav avsättningsgrad, övrigt	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
- varav kortfristig skuldsättningsgrad	18 %	18 %	19 %	19 %	19 %
- varav långfristig skuldsättningsgrad	9 %	8 %	8 %	6 %	6 %

Pensionsskuld

I bokslut 2021 uppgår det totala pensionsåtagandet i Östersunds kommun till 1 674 mnkr, vilket är en ökning med 0,5 % jämfört med 2020. Ökningen beror till stor del på att pensionsförpliktelsen och pensionsskulden räknats upp på grund av ändrat livslängdsantagande, 42,6 mnkr respektive 15,4 mnkr. Normalt ligger minskningen av pensionsskuldskraften på cirka 50 mnkr årligen men årets minskning uppgick till 27,2 mnkr. Pensionsskulden kommer fram till utgången av 2026 att öka med 145,2 mnkr och ansvarsförbindelsen minska med 207,7 mnkr, enligt aktuell prognos. År 2020 ökade pensionsförpliktelsen av ändrade förutsättningar, PÖK18 i RIPS19, med cirka 50 mnkr.

Mnkr (inkl löneskatt)	2021	2020	2019	2018*	2017*
Avsättning till pensioner (i balansräkningen)	326	291	266	692	674
Ansvarsförbindelse äldre än 1998 (inom linjen)	1 348	1 375	1 378	972	1 027
Totala pensionsåtagande	1 674	1 666	1 644	1 664	1 701
Förändring i %	0,5	1,3	-1,2	-2,2	-1,8
Finansiella placeringar avsedda för pensioner	982	881	844	763	692

*Åren 2017-2018 redovisas 456 mnkr av pensionsförpliktelsen som en skuld i balansräkningen.

Budgetföljsamhet

Mnkr	Bokslut	Prognos	Avvikelse
	2021	augusti 2021	
Tekniska nämnden	-0,8	-10,2	9,4
Barn- och utbildningsnämnden	44,3	12,6	31,7
Miljö- och samhällsnämnden	2,5	2,4	0,1
Vård- och omsorgsnämnden	20,9	6,8	14,1
Kommunstyrelse/Kommunledningsförvaltning	-7,3	14,1	-21,4
Affärsområde fastighet	0,3	4,3	-4,0
Kommunstyrelse/Lönebuffert	9,6	9,6	0,0
Buffert hyror mm	6,9	3,2	3,7
Politisk reserv	3,2	9,3	-6,1
Revision	0,3	0,0	0,3
Kultur- och fritidsnämnden	2,0	2,1	-0,1
Social- och arbetsmarknadsnämnden	-22,6	-37,7	15,1
Valnämnden	0,1	0,0	0,1
Gemensam överförmyndarnämnd	2,7	1,0	1,7
Summa verksamhet	62,1	17,5	44,6
Finansiering	177,4	156,0	21,4
SUMMA	239,5	173,5	66,0

* Prognoserna är justerade med de tillskott som beslutades i samband med augustiuppföljningen

Som ovanstående tabell visar finns det variation i nämndernas träffsäkerhet mellan prognosen från augusti jämfört med faktiskt utfall per sista december. De som har störst avvikelse mellan utfall och prognos är Barn- och utbildningsnämnden, Vård- och omsorgsnämnden, Social och arbetsmarknadsnämnden samt Kommunstyrelsen. Kommunstyrelsens avvikelse i prognossäkerhet kan förklaras i sena politiska satsningar. Det är av vikt att jobba med prognossäkerheten då det är ett viktigt verktyg för styrningen av den kommunala verksamheten så att rätt insatser sätts in i rätt tid för att ha en ekonomi i balans.

Känslighetsanalys

Effekt på koncernens intäkter	Förändring	Effekt +/- mnkr
Skatteintäkter	1 %	32
Generella statsbidrag och utjämning	1 %	12

Effekt på koncernens intäkter	Förändring	Effekt +/- mnkr
Riktade bidrag	1 %	3
Löpande avgifter, hyror och ersättningar	1 %	63
Effekt på koncernens kostnader	Förändring	Effekt +/- mnkr
Personalkostnader, exkl pensionskostnader	1 %	34
Pensionskostnader	1 %	3
Förändrad diskonteringsränta pensionsskuld	1 % enhet	4
Inköp av varor och tjänster	1 %	65
Bidrag och transfereringar	1 %	2
Räntekostnader	1 %	1
Förändrad upplåningsränta	1 % enhet	12

Slutsatser avseende resultat och ekonomisk ställning

Sammanfattningsvis kan konstateras att 2021 års höga resultat är starkt kopplat till ökade skatteintäkter, uppgång på den finansiella marknaden, högre energipriser och resultat från intresseföretag. Koncernens omsättning ökade med 1 962,8 mnkr och beror i huvudsak på att priset på el och försäljning av fjärrvärme varit mycket högre under 2021 jämfört med 2020.

Den kommunala verksamhetens huvudsakliga problem finns inom den skattefinansierade verksamheten individ- och familjeomsorg. Hög nettokostnadsavvikelse och ett stort budgetunderskott flera år tillbaka. Under våren 2021 har en genomlysning av verksamheten och dess kostnadsutveckling genomförts och nämnden arbetar med långsiktiga åtgärder för att sänka kostnaderna. Det finns även utmaningar kopplat till väghållningen, med återkommande underskott. Även där har en genomlysning gjorts och nämnden arbetar med förslag till åtgärder. Inför budget 2022 har Social- och arbetsmarknadsnämnden erhållit tillskott i ramen med 13 mnkr för intuitionsvård för barn och unga och 10 mnkr Skyddsvård för utsatta – våld i nära relationer.

1.8 Balanskravsresultat

Balanskravet är kommunallagens regelverk för krav på ekonomisk balans mellan intäkter och kostnader. Om kostnaderna är större än intäkterna ett enskilt räkenskapsår uppstår ett underskott som ska återställas inom de tre påföljande åren. Balanskravet avser kommunens nämnds- och förvaltningsorganisation.

Kommunen har i dag en resultatutjämningsreserv (RUR) på 127,2 mnkr. Kommunfullmäktige fattade beslut om reviderade riktlinjer för God ekonomisk hushållning, 2020-12-15 § 238 där förutsättningar för avsättning till och användning av RUR fastställdes. Inför kommande föreslagna förändringar enligt SOU 2021:75 avstår kommunen från ansättning till RUR för 2021.

Östersunds kommun har inte sedan tidigare år något underskott att återställa. Årets balanskravsresultat efter justeringar är positivt och uppgår till 176,8 mnkr (169,3), vilket därmed lever upp till lagens krav. Jämfört med föregående år är årets resultat efter balanskravsjusteringar något bättre.

Utmärkande för årets balanskravsutredning är att:

- Det finns inte något historiskt underskott att återställa.
- Intäkterna justerades för realisationsvinster på 3,0 mnkr
- Resultatet innehåller inga realisationsförluster att gottgöra resultatet.
- Resultatet innehåller realiserade vinster i värdepapper på 77,8 mnkr.
- Resultatutjämningsreserven uppgår 2021-12-31 till 127,2 mnkr.

Nedan följer balanskravsutredning i tabellform, med jämförelser fyra år tillbaka.

Mnkr	2021	2020	2018	2019	2017
Årets resultat enligt resultaträkningen	239,5	172,2	125,8	34,9	67,0
Realisationsvinster	-3,0	-0,6	-2,5	-3,8	-0,2
Orealiserade vinster/förluster aktier	-77,8	-13,2	-42,3	15,6	0,0
Återföring realiserade vinster och förluster aktier	18,1	10,9	36,6	0,0	0,0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	176,8	169,3	117,6	46,7	66,8
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	0,0	-127,2	0,0	0,0	0,0
Användning av medel från resultatutjämningsre-	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets balanskravsresultat	176,8	42,1	117,6	46,7	66,8

1.9 Väsentliga personalförhållanden

Antal medarbetare och anställningsformer

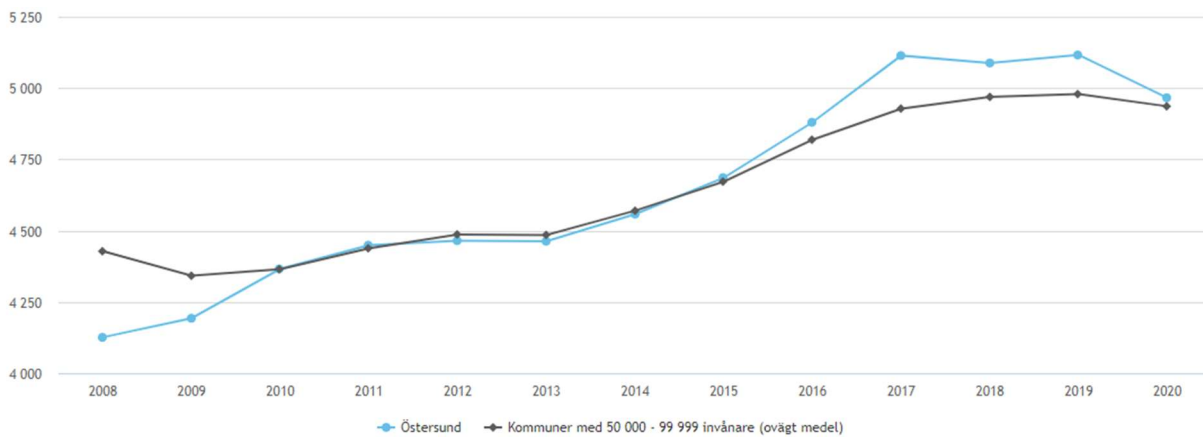
Antal årsarbetare

1 november fanns det 5 284 årsarbetare. Uppgiften avser tillsvidare- och visstidsanställda med månadslön omräknat till heltid. Det är en ökning med 143 årsarbetare jämfört med föregående år.

Alla förvaltningar har ökat antal årsarbetare. Ökningen i Barn- och utbildningsförvaltningen är inom grundskolan och grundsärskolan. Det har genomförts politiska satsningar genom att anställa elevvårdare, lärarassistenter, bussvärdar och skolmiljarden (minska negativa effekter på elevers kunskapsutveckling och hälsa till följd av pandemin). Det har även genomförts extra satsningar på Parkskolan i och med att den blev en 4–9 skola. Kommunledningsförvaltningen har startat ett projektkontor på Näringslivskontoret, flera tjänster som tidigare var vakanta har tillsatts under året och en ny tjänst som stabschef har inrättats. Kultur- och fritidsförvaltningens ökning beror främst på att de har fått ett nytt uppdrag som innebär att de ska starta öppen fritidsverksamhet på fyra kommunala fritidsgårdar och fyra föreningsdrivna fritidsgårdar. Ökningen inom Teknisk förvaltning beror främst på att säsongsanställningar har omvandlats till fasta anställningar för att effektivisera och minska tim- och säsongsanställda. Vård- och omsorgsförvaltningen har arbetat aktivt med att minska antalet timanställda. Hemtjänsten har ökat antal anställda då ett särskilt boende och Trygghetsteamet har avvecklats samtidigt som 24 timmarsärenden har ökat. Från oktober gällde nya konverteringsregler enligt kollektivavtalet Allmänna bestämmelser. De nya reglerna innebar att flera medarbetares tidsbegränsade anställningar övergick till tillsvidareanställningar.

Förvaltning	Ökning/minskning
Barn- och utbildningsförvaltningen	+41,4
Kommunledningsförvaltningen	+12,1
Kultur- och fritidsförvaltningen	+4,5
Samhällsbyggnad	+6
Social- och arbetsmarknadsförvaltningen	+3,3
Teknisk förvaltning	+19,1
Vård- och omsorgsförvaltningen	+56,5

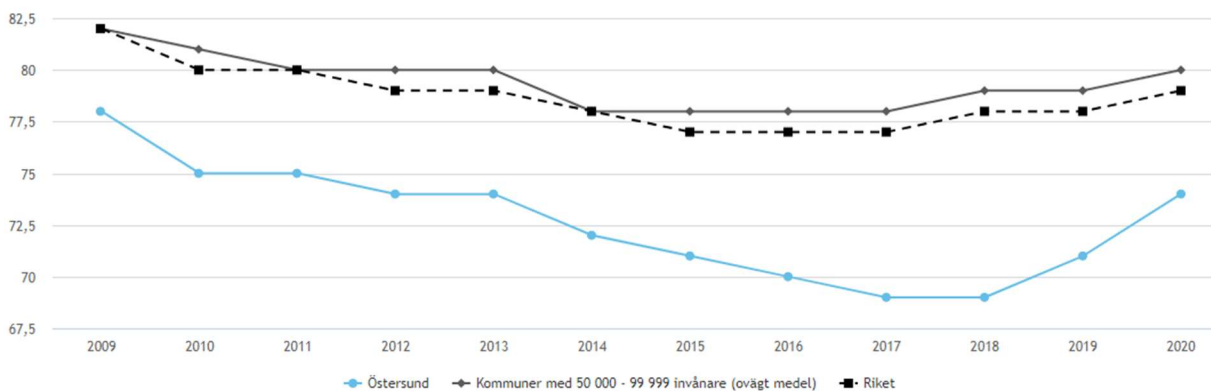
Östersunds kommun har fler antal årsarbetare (månadsavlönade och timavlönade) jämfört med kommuner i liknande storlek. En ökning som startade år 2015 men som har minskat år 2020. Då hade Östersunds kommun 30 fler årsarbetare jämfört med kommuner i liknande storlek. En anledning till att vi har fler antal årsarbetare jämfört med kommuner i liknande storlek är att vi har en hög andel timavlönade.

Av totalt 5 548 månadsavlönade var 4 926 tillsvidare- och 622 visstidsanställningar. Antalet tillsvidareanställningar har ökat med 111 och antalet visstidsanställningar har ökat med 32 jämfört med föregående år.

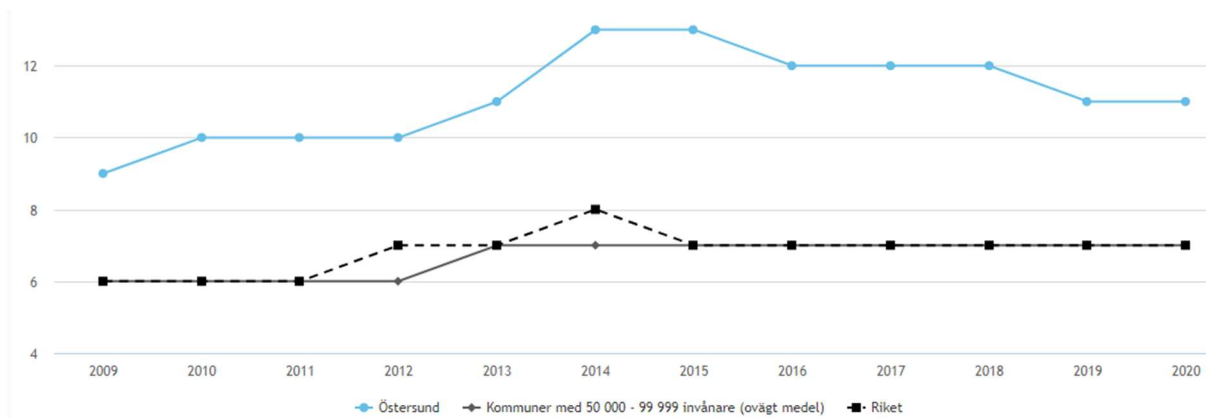
Andelen tillsvidareanställda har ökat i åldersgrupperna 40–49 år och 60–65 år. I åldersgruppen 50–59 år andelen tillsvidareanställda på samma nivå som 2020 94,9%. I övriga åldersgrupper har andelen tillsvidareanställda minskat. Högst andel tillsvidareanställda hade vi i åldersgruppen 60 – 65 år (95,9%) och lägst andel hade vi i åldersgruppen 66 år och äldre (64,6%).

Jämfört med kommuner i liknande storlek har Östersunds kommun en lägre andel tillsvidareanställda:

Timavlönade

Östersunds kommun har en högre andel arbetad tid utförd av timavlönade (11%) jämfört med kommuner i liknande storlek (7%). Trenden har sett likadan ut de senaste 12 åren. I redovisningen ingår alla timavlönade. Jämförelsen har gjorts under november respektive år.

Andelen utförd tid av timavlönade (exklusive arbetstagare i arbetsmarknadspolitiska insatser BEA, feriearbetare, personliga assistenter och anhörigvårdare PAN) under hela 2021 var 13,9 % vilket är 0,3 procentenheter högre än 2020. Det motsvarar ca 630 årsarbetare.

År	Andel utförd tid av timavlönade
2021	13,9 %
2020	13,6 %
2019	13,6 %
2018	14,0 %
2017	13,9 %

De förvaltningar som hade högst andel utförd arbetstid av timavlönade (exklusive BEA, PAN och feriearbetare) 2021 var Vård- och omsorgsförvaltningen 21,9% (21,8%), Barn- och utbildningsförvaltningen 10,6% (9,4%) och Teknisk förvaltning 7,3% (8,9%). Siffror inom parentes är andelen utförd arbetstid av timavlönade år 2020.

Sysselsättningsgrad

Den genomsnittliga sysselsättningsgraden för tillsvidareanställda var 1 november 96,2 % vilket är en ökning med 0,2 procentenheter jämfört med 1 november 2020.

Sysselsättningsgraden för kvinnor var 95,5 % och för männen 97,7 %. Sysselsättningsgraden har ökat med 0,2 procentenheter för kvinnorna och den har minskat med 0,1 procentenheter för männen jämfört med 2020.

Av tillsvidareanställda hade 82,7 % en heltidsanställning vilket är en ökning med 0,9 procentenheter jämfört med 2020. Andelen tillsvidareanställda kvinnor som hade heltidsanställning var 79,0 % och andelen män som hade heltidsanställning var 89,3 %. Det är en ökning med 1,2 procentenheter för kvinnorna och en minskning med 0,2 procentenheter för männen jämfört med 2020.

Den genomsnittliga sysselsättningsgraden för tillsvidareanställda på deltid har minskat från 77,8 % år 2020 till 77,7 % år 2021. För kvinnorna har den minskat från 77,5% år 2020 till 77,3% år 2021 och för männen har den minskat från 79,5 % år 2020 till 79,3% år 2021.

Könsfördelning, personalomsättning, åldersfördelning och utbildningsnivå

Könsfördelning

Av kommunens alla tillsvidareanställda var 71,6 % kvinnor och 28,4 % män, vilket är en ökning av andelen män med 1,3 procentenheter jämfört med 2020.

1 november 2021 hade Samhällsbyggnad, Teknisk förvaltning och Kultur- och fritidsförvaltningen jämn könsfördelning. Övriga förvaltningar var kvinnodominerade. Kommunens största yrkesgrupper är stödassistent gruppboende, undersköterska särskilt boende, förskollärare och undersköterska hemtjänst. Alla dessa grupper var kvinnodominerade.

Åldersfördelning

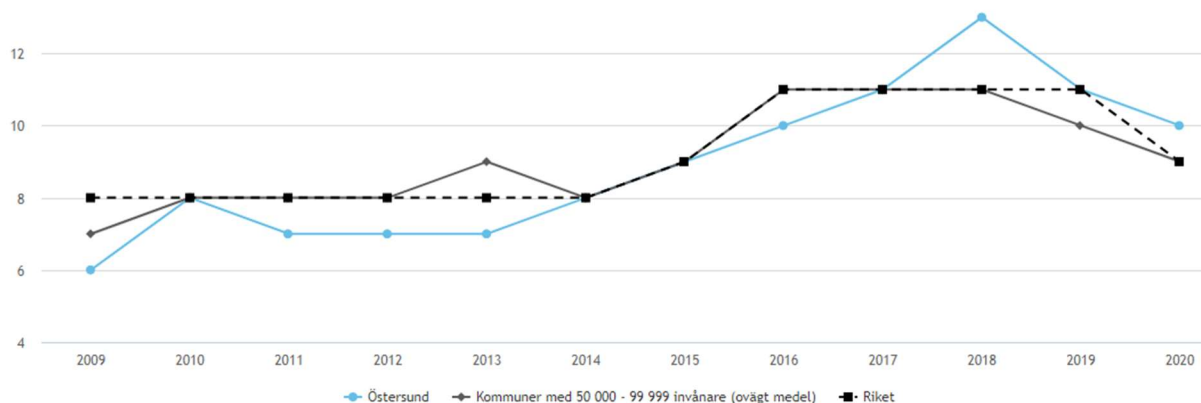
Medelåldern för tillsvidareanställda var 46,4 år och är därmed något lägre än 2020 då den var 46,6 år. Medelåldern har minskat något både för kvinnorna och för männen. Högst medelålder hade Teknisk förvaltning med 47,6 år och lägst medelålder hade Samhällsbyggnad med 41,7 år.

Personalomsättning

Personalomsättningen för tillsvidareanställda var under året 9,3 % vilket är högre än 2020 då den var 8,7 %. Det var 280 medarbetare som valde att säga upp sig och lämna organisationen under 2021 vilket är högre än 2020 då det var 259. I personalomsättningen ingår alla externa avgångar. I ett yrke med kort inskolningstid är det inget problem med hög personalomsättning. Om det däremot är lång inskolningstid bör personalomsättningen vara låg eftersom det tar lång tid för medarbetaren att komma in i arbetet.

Alla som väljer att byta arbete inom Östersunds kommun eller avsluta sin anställning hos oss får en avgångsenkät via Benify tre veckor innan sista anställningsdag. De främsta anledningarna till att medarbetare säger upp sig är lön, erbjudande om annat arbete, avsaknad av utvecklingsmöjligheter, arbetsbelastning, flytt till annan ort och avsaknad av stöd/delaktighet.

Åren 2018, 2019 och 2020 hade vi högre andel avgångna tillsvidareanställda jämfört med kommuner i liknande storlek. Åren innan dess hade vi samma eller lägre andel avgångna tillsvidareanställda än kommuner liknande storlek.

Pensionsavgångar

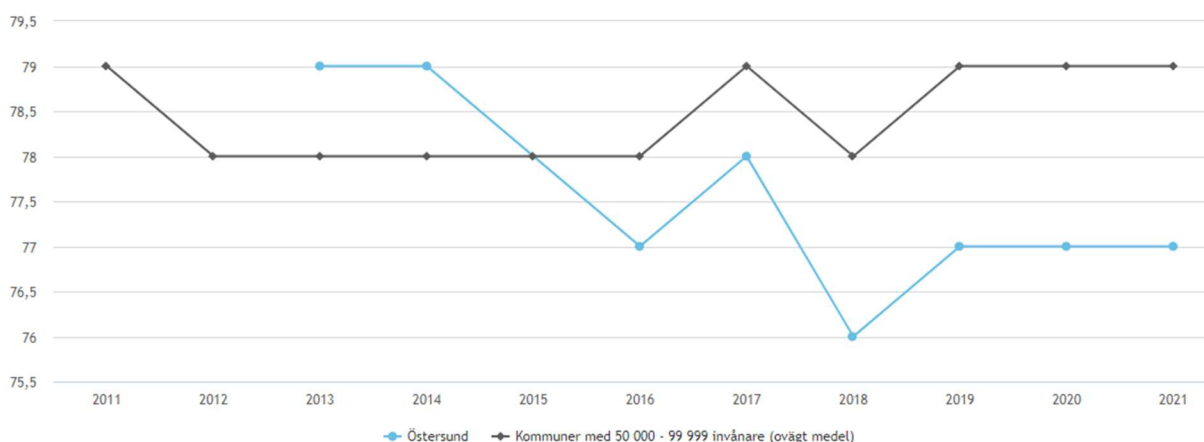
Antalet pensionsavgångar under 2021 var 133 (104 under 2020). Medelåldern på de som gick i pension var 65 år. När vi under 2020 tog fram uppgift på antal medarbetare som skulle fylla 65 år under 2021 så var det 111 personer. Det kan därmed vara svårt att beräkna hur många som går i pension respektive år. De som gick i pension under 2021 var mellan 62 – 68 år.

28 % av våra tillsvidareanställda medarbetare fyller 65 år de kommande 10 åren. De yrkesgrupper som har störst andel som fyller 65 år de kommande 10 åren är administratör ekonomi 71%, administratör skola och förskola 52%, måltidspersonal 48%, specialpedagog 47%, fastighetsskötare 47%, renhållningsarbete 43%, handläggare teknik lokal och fastighetsfrågor 42%, kock 41%, fastighetsskötare 40% och handläggare IT 40%. Mindre yrkesgrupper ingår inte i redovisningen.

Medarbetarundersökning

Mätning av hållbart medarbetarengagemang (HME) genomfördes under hösten 2021 och värdet blev 77 vilket är samma som förra året. Områdena motivation och styrning är på samma nivå som 2020. Ledarskap och ambassadörskap har ökat jämfört med 2020. Svarefrekvensen var 75,8 % vilket är högre än 2020 då den var 72,9 %.

Vi har ett lägre HME (77) jämfört med kommuner i liknande storlek (79).

Andelen ambassadörer har ökat med två procentenheter jämfört med 2020 och är nu 29%. En ambassadör har svarat högt på frågorna om Östersunds kommun är en attraktiv arbetsgivare, om man rekommenderar Östersunds kommuns som arbetsgivare samt om man är stolt över att arbeta i Östersunds kommun.

I analysen av resultatet har utvecklingsområden tagits fram som förvaltningarna arbetar med för att förbättra resultaten. Där lyfts även goda exempel där vi har lyckats. Coronapandemin kan ha påverkat arbetet och även resultatet 2021.

En kartläggning av faktorer som ökar medarbetarengagemang har genomförts. Resultatet visar att det är i första hand är faktorer som att främja kompetens, autonomi och samhörighet som påverkar medarbetarengagemang. Utifrån resultatet planeras aktiviteter som stärker engagemanget inom ledarutveckling, medarbetarskap och Framåt med hjärtat.

Under slutet av året har fyra områden inom Kommunledningsförvaltningen genomfört ett pilottest av verktyget Vinna Matchen för att göra pulsmätningar utifrån HME frågor. Syftet är att se om vi kan koppla ihop verktyget med Stratsys där chef direkt ska kunna ta del av resultatet i SAM modulen.

Rekryteringsbehov och kompetensförsörjning

En kommunövergripande processkartläggning för arbetsmarknadspolitiken har genomförts under året. Arbetsgivaren fortsätter att bevaka nuvarande och framtida satsningar inom arbetsmarknadspolitiken vilka främjar kommunens interna kompetensförsörjningsarbete.

Arbetet med en kommunövergripande kompetensförsörjningsmodell har fokuserat på att implementera modell, samordna kommungemensamma insatser och ta fram stödmaterial. För det fortsatta arbetet har en kommunövergripande beredningsgrupp upprättats och en plan för implementeringsarbetet fastställts.

Ett metodstöd har tagits fram för analys av kompetensförsörjningsbehov inom respektive förvaltning. Metodstödet ska vara en del i verksamhetsplaneringen och börja tillämpas under 2022.

Område HR har under hösten genomfört en utbildning i kompetensförsörjning för processgrupperna i omvärldsanalysen. Det finns behov av att göra kompletterande analyser av kompetensförsörjningsarbetet på nämnds nivå. Kompetensförsörjningsarbetet behöver drivas och ägas av respektive nämnd.

Löpande insatser och specifika kampanjer har genomförts för att locka medarbetare till Östersunds kommun och för att stärka kommunens varumärke. Under 2021 har de interna målgrupperna prioriterats. Arbetet har främst fokuserat på att kommunicera och bygga upp Östersunds kommuns arbetsgivarvarumärke genom vår kultur Framåt med hjärtat. Det har genomförts riktade målgruppskampanjer och marknadsföring av arbetsgivarvarumärket inom ramen för förvaltningarnas behov, både via sociala media och digitala reklam- och informationskampanjer.

Arbetet med att ta fram en kommunikationsstrategi pågår. Strategin syftar till att skapa en gemensam plattform för kanalval och budskap för arbetsgivarvarumärket och ska ingå i kommunens kommunikationsguide.

Det pågår ett arbete med att kvalitetssäkra och vidareutveckla den kommunövergripande rekryteringsprocessen. Arbetet innebär en genomlysning av processen samt det systemstöd vi har för att få en nulägesbild samt en bild av behovet framåt. Planen är att knyta ihop arbetet med rekryteringsprocessen med arbetet med ledarplattformen, arbetsgivarvarumärket samt den systematiska kompetensförsörjningen.

Den kommunövergripande introduktionen är flyttad från Insidan till Kompetensportalen och är obligatorisk för alla nyanställda. Den nya sidan "Jobba hos oss" på Östersunds kommuns hemsida är lanserad och har fått positiv respons.

Arbetet med att upphandla en ny förmånsportal pågår. Även Åre kommun, Bergs kommun, Jämtlands gymnasieförbund och Jämtlands räddningstjänstförbund ingår i upphandlingen. Enligt tidplanen ska avtal tecknas i slutet av februari 2022. Implementering kommer därefter att ske så att den nya förmånsportalen kan införas i juli 2022.

Personalpolitik

Arbetsmiljö, rehabilitering och hälsa

För att konkretisera ett förändringsprogram för att bli en distansoberoende organisation har Område HR tagit fram en strategi som formulerar vår vision, syfte och kultur. Till de tre områdena har sex strategiska förutsättningar kopplats som ska ingå för att organisationen ska kunna genomföra förändringen. Dessa förutsättningar är struktur, teknik/verktyg, arbetssätt, riktlinje, roller/ansvar och tillhörighet. Strategin ligger till grund för att skapa ett förändringsprogram. Förändringsprogrammet kommer att skapa strukturen över vilka förutsättningar som kommer att behövas i organisationen

över tid och den kommer att vara ett verktyg som förändras beroende på hur förändringen mot en distansoberoende organisation går för Östersunds kommun.

En riktlinje för distansarbete har tagits fram. För att vi ska kunna följa utvecklingen av distansarbetets utbredning och omfattning i kommunen har en lösning i form av registrering i kompetensportalen tagits fram.

Arbetsmiljöutbildningar för chefer och skyddsombud har genomförts tillsammans med Previa. Grundläggande utbildningar för nya chefer i arbetsgivarens arbetsmiljöansvar har genomförts.

Cheferna har regelbundet fått stöd i SAM-modulen i Stratsys (systematiskt arbetsmiljöarbete). SAM-modulen har utvecklats för att möta verksamheternas olika behov av stöd i systemet. En uppdatering har genomförts i systemet för att bättre möta lagkraven i riskbedömning men även för att skapa en likformad struktur och på så sätt göra verktyget mer pedagogiskt.

Framtidens kommunhus

Verksamheterna har fått stöd inför förändringen av arbetssätt i framtidens kommunhus genom referensgruppen och projektledare. Arkitekterna och projektledare har arbetat med en plan för samarbetet över projektets tidslinje och vad som sker i olika steg för att organisationen ska kunna flytta in i kommunhuset med rätt funktioner och ett nytt arbetssätt. Riskbedömningar har genomförts under styrgruppsmöten och projektledarmöten.

En film har tagits fram för att presentera det interiöra konceptet för kommunhuset. En första inspelad föreläsning i aktivitetsbaserat arbete har tagits fram i en serie av tre som är till för alla medarbetare i kommunen.

Ett arbete har påbörjats tillsammans med arkitekterna med att inventera möbler för att försöka återbruka de möbler som finns.

En prototyp är framtagen som ska vara underlag för hur vi stöttar organisationen och medarbetarna att kunna arbeta med ett nytt arbetssätt. Prototypen visar hur vi ska förmedla förhållningssätt, regler, kultur och syftet är att det ska vara lätt att göra rätt.

Likabehandling

En ny rutin för positiv särbehandling utifrån kön har tagits fram. Syftet med rutinen är att cheferna ska ha ett tydligt stöd i hur de kan arbeta med att minska snedfördelning mellan könen där detta finns. Rutinen är en del i jämställdhetsarbetet och knyter an till mångfaldspolicyn och riktlinjen aktiva åtgärder för likabehandling.

Riktlinjen aktiva åtgärder för likabehandling har reviderats för att följa lagen och tydliggöra att vi arbetar med positiv särbehandling vid rekrytering och befordran.

Alla medarbetare har erbjudits gratis influensavaccination.

Chef- och ledarutveckling

ihop alla styrdokument som rör ledarskapet, det vill säga chefspolicy, riktlinjer för chefspolicy, arbetsgivarlöftet, arbetsgivarvarumärket, tillitsbaserat ledarskap och framåt med hjärtat. Ledarplattformen ska ge en riktning om vad vi vill med ledarskapet, kompetenskriterier för chefer och hur ledarskapet hänger ihop med kommunens vision.

Både interna och externa chefsutbildningar har genomförts antingen digitalt eller genom fysiska träffar. Externa chefsutbildningar som har genomförts är bland annat självledarskap för chefer med Bengt Kallenberg och chefsutbildning om distansarbete med The remote lab. En omgång av

programmet Ny som chef har genomförts under våren. Under hösten har nya chefer gått några av de interna chefsutbildningarna som ingår i programmet.

En digital chefsdag med temat "Det nya normala – att leda i osäkra tider" har genomförts. Tre externa föreläsare anlätades och föreläste om förändringsledning från olika perspektiv: Fredrik Torberger (Vår omvärld idag, Kairos Future), Svante Randler (Drömledarskapet) och Anna Almqvist (Kommunikativt ledarskap i förändring).

Det var ett stort intresse för Utvecklingsprogrammet för framtida ledare. 63 medarbetare sökte till programmet vilket kan jämföras med 36 ansökningar år 2020. 18 deltagare från samtliga förvaltningar valdes ut att få delta i programmet. Programmet startades upp i september med två dagars internat.

Medarbetarskap

Under hösten genomfördes kampanjen Hjärtlig Höst med aktiviteter riktade till chefer och medarbetare. Kampanjen syftade till att förankra och stärka vår kultur och kärnvärden genom aktiviteter som ökar medarbetarskap, samhörighet och självledarskap. Kampanjen syftade även till att stödja återgång till arbetet under pandemin genom att stärka arbetsglädje och samhörighet på arbetsplatsen.

Förvaltningarna tilldelades en pott för att utveckla medarbetarskap och arbetsglädje inom ramen för Framåt med hjärtat. Det planerades för aktiviteter inom samtliga förvaltningar, antingen på förvaltningsövergripande- eller enhetsnivå som exempelvis föreläsning och trivselarrangemang. Alla kunde dock inte genomföras på grund av coronapandemin. Det fanns en Teamskanal där medarbetare och chefer kunde dela med sig och inspireras av varandra. Där kunde de ge goda exempel genom att fota, filma eller berätta om aktiviteter som de hade genomfört.

En kommunövergripande aktivitet genomfördes under hösten. Syftet var att lyfta hur medarbetare och arbetslag hade arbetat Framåt med hjärtat under pandemin. Aktiviteten kallades för "Kärleksbomba" och där fick medarbetare hylla enheter, arbetsplatser eller kollegor i en Teamskanal för Hjärtlig Höst. Det kom in ett hundratal hyllningar. Några av de enheter och medarbetare som hade blivit hyllade fick gåvor (profilprodukter eller fikacheckar) och blev presenterade på Insidan.

Under hösten erbjöds alla anställda två digitala seminarier på temat våra kärnvärden, arbetsmiljö och självledarskap. Seminarierna var tillgängliga via länk under en månad för att exempelvis kunna visas på arbetsplatsträffar. Föreläsarna var Katarina Blom och Mona Riabacke. Föreläsningen med Katarina Blom var ett bra verktyg för att arbeta med våra kärnvärden och Framåt med hjärtat. Därför har föreläsningen köpts in på nytt och kan nyttjas till oktober 2022.

Övriga arbetsgivarfrågor

Löner och personalförsäkringar

Upphandling av lönekartlägningsverktyg har genomförts och vi har tecknat ett 3-årigt avtal med Sysarb, samma leverantör vi har haft tidigare. Revidering av värderingen i lönekartläggningen är genomförd i samverkan med våra fackliga organisationer. Enligt Diskrimineringslagen ska vi varje år genomföra lönekartläggning i syfte att upptäcka och åtgärda löneskillnader som beror på kön. Lönekartläggningen är genomförd med den nya värderingen och resultatet visar att vi inte har några löneskillnader som beror på kön.

Löneöversyn är genomförd med samtliga fackliga organisationer. Lärarfackens centrala avtal blev klart i april. Ny lön för medarbetare inom lärarfackens avtalsområde betalades ut i juni. Ny lön för medarbetare inom Vårdförbundets avtalsområde betalades ut i maj på grund av att arbetsgivaren och Vårdförbundet inte var överens om hanteringen av särskilt yrkesskickliga. Särskilt yrkesskickliga

är reglerat i kollektivavtalet mellan Vårdförbundet och arbetsgivaren. Övriga medarbetare fick sin nya lön utbetald i april.

Nya kommunövergripande lönekriterier fastslogs under hösten 2020. Kriterierna reviderades för att inkludera våra kärnvärden (engagemang, omtanke, utveckling) i syfte att stärka vår gemensamma kultur Framåt med hjärtat. Under året har förvaltningarna tagit fram förvaltningsspecifika lönekriterier som matchar kärnvärdena inför löneöversyn 2022. Arbetet är genomfört i alla förvaltningar förutom en förvaltning som använder sig av de kommunövergripande lönekriterierna. Planen är att den förvaltningen ska arbeta fram förvaltningsspecifika lönekriterier till löneöversyn 2023.

Upphandling av pensionsadministration är genomförd. KPA har fått uppdraget och avtalet gäller i 4 år med möjlighet till förlängning 2 år + 2 år.

Personalåtgärder

Heltidsresan är ett projekt mellan SKR och Kommunal som innebär att heltidsarbete ska bli norm i kvinnodominerade verksamheter. I Östersunds kommun har berörda förvaltningar partsgemensamt arbetat med frågan att skapa fler heltidsanställningar. Område HR har genomfört en uppföljning av det partsgemensamma arbetets resultat. Resultatet visar en viss ökning av antalet heltidsanställningar. För att ytterligare öka andelen heltidsanställningar har Vård- och omsorgsförvaltningen tagit beslut om att alla anställningar ska annonseras som heltidsanställningar. Den som anställs kan sedan önska sysselsättningsgrad. I Teknisk förvaltning kommer en fortsatt partsdialog att ske för att se om det kan skapas bättre förutsättningar för att kunna erbjuda heltidsanställningar.

En utvärdering av vård- och omsorgsförvaltningens omorganisation har genomförts under året. Utvärderingens syfte var att undersöka om det har blivit en tydligare och bättre organisation för medarbetare, chefer och ledning. Fokus för utvärderingen har varit att se skillnader i upplevelse hos medarbetare och chefer före/efter omorganisationen samt chefernas arbetsbelastning. Resultatet har presenterats för förvaltningsledningen och en inspelad presentation av resultatet finns på Insidan för hela förvaltningen.

Alla månadsavlönade och timavlönade (som har arbetat under året) har fått en julklapp i form av att presentkort på 500 kr i CityPlay-appen. Presentkortet gäller i de flesta butiker i Östersunds kommun och alla butiker som vill kan ansluta till appen kostnadsfritt.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron redovisas exklusive timavlönade på grund av att personalsystemet räknar fel när det gäller timavlönades sjukfrånvaro. Systemet kan bara räkna timavlönades sjuktimmars, inte deras ordinarie arbetstid.

Sjukfrånvaron för månadsavlönade år 2021 var 7,4 %, vilket är 0,5 procentenheter lägre än 2020. Coronapandemin har pågått under båda åren. Sjukfrånvaron har minskat både för kvinnor och män och i alla åldersgrupper.

Totalt för kommunen	2021	2020
Total sjukfrånvaro	7,4 %	7,9 %
Kvinnor	8,4 %	9,0 %
Män	4,9 %	5,4 %
Upp till 29 år	9,1 %	9,5 %
30 - 49 år	7,2 %	7,7 %
50 år och äldre	7,1 %	7,8 %

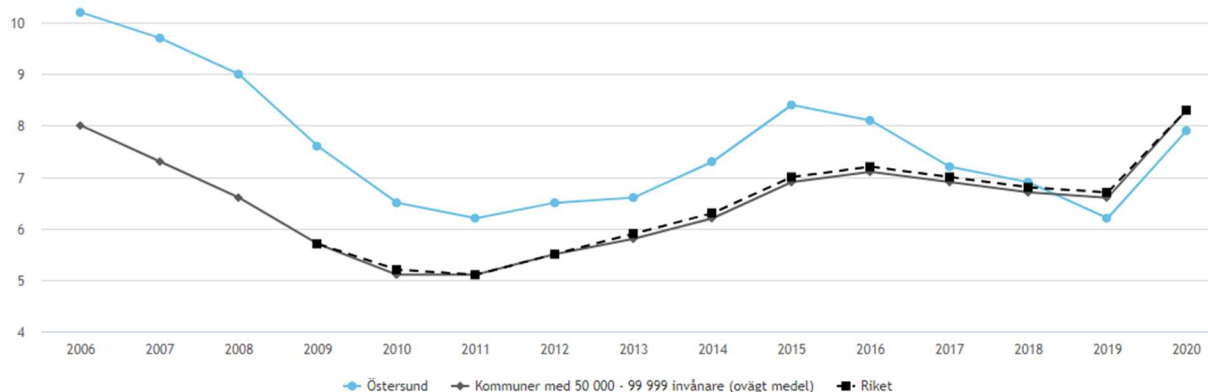
Totalt för kommunen	2021	2020
Långtidssjuka 60 dagar eller mer av total sjukfrånvaro	41,8 %	33,2 %

Under 2021 var 41,8 % av all sjukfrånvaro 60 dagar eller mer, vilket är en ökning med 8,6 procentenheter jämfört med 2020. Antal medarbetare som i november hade varit sjukskrivna mer än 60 dagar var 186, 44 fler än i november 2020. En bidragande orsak till den högre långtidssjukfrånvaron är att Försäkringskassan är mer generös i sin bedömning av sjukpenning efter dag 180 när det finns plan för återgång i arbete innan dag 365. En annan orsak är att långtidscovid finns som ny diagnos. Det innebär långvariga problem som kan inkludera andfåddhet, trötthet, bröstsmärtor, förlorat lukt- och smaksinne, förvirring och neurologiska symptom som ofta beskrivs som hjärntrötthet eller hjärndimma. Flera av våra medarbetare som har varit sjuka i covid har långvariga problem med utmattning. Arbetsbelastningen har dessutom varit högre under pandemin vilket kan vara en bidragande orsak till högre långtidssjukfrånvaro. Det gäller främst i Vård- och omsorgsförvaltningen och Barn- och utbildningsförvaltningen.

Korttidssjukfrånvaron (dag 1–14) var 3,4% vilket är lägre än 2020 då den var 4,0%. En del medarbetare som har haft möjlighet att arbeta hemifrån har även gjort det trots att de har varit sjuka. Det har bidragit till en lägre korttidssjukfrånvaro eftersom de annars hade varit sjukskrivna. Under året har många vaccinerat sig mot covid-19 vilket har bidragit till den lägre korttidssjukfrånvaron.

Samtliga rehabärenden har systematiskt gått igenom och handlingsplaner har upprättats i samråd med chefer, HR, Försäkringskassan och företagshälsovården. Det har resulterat i flera avslutade ärenden, där största antalet återgått i ordinarie arbete men också ett antal avslut av anställning.

Diagrammet nedan visar sjukfrånvaron 2006–2020 för Östersunds kommun jämfört med kommuner i liknande storlek. Östersunds kommuns sjukfrånvaro har minskat sedan 2015 och år 2019 och 2020 hade vi lägre sjukfrånvaro än kommuner i liknande storlek. Att sjukfrånvaron ökade 2020 beror på att vi började se effekter av Coronapandemin under våren 2020.

Sjukfrånvaron har minskat i alla förvaltningar förutom Kommunledningsförvaltningen. Där har det skett en marginell ökning på 0,1 procentenheter.

När det gäller nyttjandet av företagshälsovård så har alkoholrelaterade tjänster ökat. Det gäller samtal om alkoholvanor och provtagning. Chefshandledning och samtalsstöd av olika art till medarbetare har minskat.

1.9 Förväntad utveckling

Skatteintäkter och arbetade timmar har ett starkt samband. Medan befolkningstillväxten står i stark relation till byggandet och färdigställande av bostäder.

Den senaste skatterunderlagsprognosen visar en jämn utveckling av skatteunderlaget 2022-2029. Detta är hänförlig till en jämn befolkningsutveckling samt en låg andel arbetslösa.

Det finns en viss osäkerhet kring hur bostadsmarknaden, genom nybyggande, kan underlätta befolkningstillväxten. Enligt befolkningsprognosen ska invånarantalet tillta successivt under de närmaste åren men beräknas öka som kraftigast under åren 2024–2026. Vid utgången av 2026 förväntas invånarantalet i Östersunds kommun uppgå till 66 724 personer, vilket är en ökning med 2 400 från sista december 2021. Under denna period ska det enligt bostadsbyggnadsprognosen årligen färdigställas i snitt cirka 420 bostäder. De senaste 10 åren har kommunen haft en befolkningsökning på i snitt 495 personer per år.

Under 2022 förväntas en befolkningstillväxt på 391 personer, motsvarande 0,6 procent.

Ovanstående förutsättningar ger en jämn utveckling av skatteunderlagstillväxten och innebär att kommunen behöver anpassa kostnadsutvecklingen i samma utsträckning för att ha en ekonomi i balans. I kommunens budget för 2022 har ett avsteg från resultatmålet på 2 % gjorts.

Östersund har en åldersstruktur som är äldre jämfört med riket. År 2021 var medelåldern 42,1 år jämfört med rikets 41,5 år. Jämfört med riket bor det en lite lägre andel barn och en högre andel personer över 62 år i Östersunds kommun. Den åldrande befolkningen kommer leda till ett ökat behov av äldreomsorgstjänster.

Kommunkoncernen har höga investeringsutgifter i sina budgetar och flerårsplaner. Det allra största investeringsprojektet i kommunen ett nytt vattenverk. Det finns också stora påbörjade och planerade investeringar i skola och förskola. Även energibolaget har höga planerade investeringsutgifter i anläggningstillgångar. Koncernens låneskuld förväntas öka med 1 025 miljoner kronor under planperioden (2022-2024).

IT-säkerhet är och kommer att vara en viktig fråga i framtiden. Risken för cyberattacker ökar och kan få förödande konsekvenser för koncernens samhällsviktiga verksamheter. Koncernen jobbar aktivt med att förhindra och förebygga dessa typer av attacker.

Väsentliga händelser efter balansdagens slut

Den 24 februari invaderade Ryssland Ukraina och stora delar av världen har infört kraftiga sanktioner mot Ryssland.

Branscher som är beroende av råvaror som olja, gas och kol kan påverkas då priset på dessa råvaror har rusat. Livsmedelspriserna beräknas också stiga. Energi och livsmedelspriser är lättflyktiga och beror till stor del på efterfrågan och tillgång. När dessa stiger kommer det att pressa inflationen uppåt och påverka kommunernas och regionernas kostnader, särskilt för dessa varor.

Då Sveriges export till Ryssland är marginell kommer antalet arbetade timmar inte att påverkas märkbart till följd av kriget. Däremot kan skatteintäkterna öka långsammare beroende på ur andra länders ekonomier och världsekonomin påverkas av kriget. Så hur Kina agerar eller hur exempelvis Tyskland påverkas har betydligt större betydelse för svensk export och antalet arbetade timmar än kriget i sig. Skatteunderlaget är ganska motståndskraftigt då även arbetslöshetsersättningar och andra transfereeringar beskattas.

Den höga inflationen påverkar de långa räntorna som är på väg uppåt. Många bedömare tror att Riksbanken kommer att tidigarelägga höjningen av reporäntan till slutet av 2022.

Till följd av kriget och ökad oro för en ytterligare utbredning, har börserna fallit kraftigt. Börserna är mycket volatila och om kriget inte eskalerar kan en återhämtning ske. Kombinationen med fallande börser och stigande räntor påverkar finansnettot kraftigt i negativ riktning. Dock kan kommuner som har energibolag möjligen få en bättre avkastning om energipriserna fortsätter att vara höga.

Det har fattats beslut om att aktivera det så kallade massflyktsdirektivet i EU. Flyktingar från Ukraina kommer därmed att ges ett tillfälligt uppehållstillstånd i minst ett år med möjlighet till förlängning i ytterligare två år. De har då rätt att bland annat gå i skola och arbeta. Migrationsverket säger att de kommer att finansiera kommuners och regioners kostnader även om de ukrainska flyktingarna inte är asylsökande.

Det är rimligt att anta att det försämrade säkerhetspolitiska läget kommer att ställa krav på Sveriges kommuner att påskynda utvecklingen av ett civilt försvar. Finansiering av detta kommer troligtvis ske via statsbidrag men även skattefinansiering kan komma i fråga.

I samband med Rysslands invasion av Ukraina aktiverade kommunen krisledningen för att noggrant följa utvecklingen av det säkerhetspolitiska läget och förbereda för flyktingmottagande i kommunen.

2 Drifts- och investeringsredovisning

2.1 Driftsredovisning

(Mnkr)

	Kommun- bidrag 2021	Tilläggsanslag 2021	Intäkter 2021		Kostnader 2021		Resultat 2021
			Budget	Utfall	Budget	Utfall	
Tekniska nämnden	114,0	5,6	16,7	26,4	- 130,7	- 149,3	- 3,3
Tekniska nämnden, taxe- och intäktsfinansierad			862,1	745,4	- 857,5	- 742,9	2,5
Barn- och utbildningsnämnden	1 371,4	6,5	60,0	171,8	-1 431,4	-1 505,4	44,3
Miljö- och samhällsnämnden	54,3	1,5	36,5	41,5	- 90,8	- 94,8	2,5
Vård- och omsorgsnämnden	1 594,5	6,9	123,5	259,5	-1 718,0	-1 840,0	20,9
Kommunstyrelse/Kommunledningsförvaltning	224,4	- 0,6	15,8	53,6	- 240,2	- 286,7	- 9,3
Kommunstyrelse, intäktsfinansierat	-		62,0	84,7	- 62,0	- 86,6	- 1,9
Kommunstyrelse/Lönebuffert	22,2	- 12,6	-		- 22,2		9,6
Kommunstyrelse/Politisk reserv	39,1	- 32,1	-	2,3	- 39,1	- 2,4	6,9
Kommunstyrelse/Hyresbuffert	5,0	- 1,8	-		- 5,0		3,2
Kommunstyrelse gymnasieskola	262,7		-		- 262,7	- 259,7	3,0
Kommunstyrelsen, Räddningstjänstförbund	44,6	-	-		- 44,6	- 43,7	0,9
Revision	2,9	-	-	0,2	- 2,9	- 2,8	0,3
Affärsområde Fastighet			362,6	417,8	- 360,4	- 417,5	0,3
Kultur- och fritidsnämnden	196,2	6,1	1,7	28,1	- 197,9	- 228,4	2,0
Social- och arbetsmarknadsnämnden	386,0	0,2	105,6	201,3	- 491,6	- 610,1	- 22,6
Valnämnden	0,1	-	-		- 0,1		0,1
Gemensam överförmyndarnämnd	14,5	-	-	3,0	- 14,5	- 14,8	2,7
Summa verksamhet	4 331,9	- 20,3	1 646,5	2 035,6	-5 971,6	-6 285,1	62,1
Finansiering	-4 331,9	20,3	5 303,7	5 302,9	- 961,6	- 813,9	177,4
SUMMA	-	-	6 950,2	7 338,5	-6 933,2	-7 099,0	239,5

Tilläggsanslag KS protokoll §§ 210 och 337 samt KF protokoll §§ 127, 128, 129, 162 och 236 år 2021.

(Mnkr)

	Kommun- bidrag 2020	Tilläggsanslag 2020	Intäkter 2020		Kostnader 2020		Resultat 2020
			Budget	Utfall	Budget	Utfall	
Tekniska nämnden	106,5	- 2,8	16,5	17,5	- 120,2	- 129,5	- 8,3
Tekniska nämnden, taxefinansierad	-			170,7		- 170,7	-
Tekniska nämnden, intäktsfinansierad*	-		1 310,1	1 142,2	-1 305,5	-1 136,7	5,5
Barn- och utbildningsnämnden	1 319,1	7,4	58,8	175,1	-1 385,3	-1 468,5	33,1
Miljö- och samhällsnämnden	51,6	2,3	35,7	40,2	- 89,6	- 90,3	3,8
Vård- och omsorgsnämnden	1 514,4	25,4	121,2	472,0	-1 661,0	-1 983,7	28,1
Kommunstyrelse/Kommunledningsförvaltning	216,6	3,2	15,5	56,0	- 235,3	- 281,6	- 5,8
Kommunstyrelse, intäktsfinansierat	-		60,8	73,9	- 60,8	- 74,0	- 0,1
Kommunstyrelse/Lönebuffert	17,9	- 10,8	-		- 7,1		7,1
Kommunstyrelse/Politisk reserv	12,8	-	-		- 12,8	- 0,9	11,9
Kommunstyrelse/Hyresbuffert	15,5	- 9,6	-		- 5,9		5,9
Kommunstyrelse gymnasieskola	248,5	-	-		- 248,5	- 243,9	4,6
Central buffert LSS	15,0	- 13,5	-		- 1,5		1,5
Kommunstyrelsen, Räddningstjänstförbund	43,6	-	-		- 43,6	- 40,6	3,0
Revision	2,9	-	-		- 2,9	- 2,7	0,2
Kultur- och fritidsnämnden	191,8	5,2	1,7	34,2	- 198,7	- 231,6	- 0,4
Social- och arbetsmarknadsnämnden	377,7	- 0,3	104,8	195,2	- 482,2	- 594,2	- 21,6
Valnämnden	0,1	-	-		- 0,1		-
Gemensam överförmyndarnämnd	14,1	0,1	-	3,1	- 14,2	- 15,5	1,8
Summa verksamhet	4 148,1	6,6	1 725,1	2 380,1	-5 875,2	-6 464,5	70,3
Finansiering	-4 148,1	- 6,6	5 168,5	5 202,1	- 940,9	- 945,5	101,9
SUMMA	-	-	6 893,6	7 582,2	-6 816,1	-7 410,0	172,2

2.1 Investeringsredovisning (Mnkr)

	Budget 2021	Tilläggs- budget	Utgifter	Inkomster	Avvikelse	
Tekniska nämnden	234,3	-38,9	217,2	18,1	-	3,7
Barn- och utbildningsnämnden	10,3	-0,9	9,0	-	-	0,4
Miljö- och samhällsnämnden	2,0	-0,3	1,4	-	-	0,3
Vård- och omsorgsnämnden	36,5	-30,3	7,1	-	-	0,9
Kommunstyrelse/Kommunledningsförvaltning	90,2	-26,4	30,2	15,0	-	48,6
Affärsområde Fastighet	466,5	-82,1	394,7	4,6	-	5,7
Kultur- och fritidsnämnden	25,2	-4,2	22,0	0,2	-	0,8
Social- och arbetsmarknadsnämnden	1,2	0,0	0,5	-	-	0,7
SUMMA	866,2	-183,1	682,1	37,9		38,9

Tilläggsanslag och omdisponeringar återfinns i KS protokoll §§ 74, 210, 227, 254 och 337, KF protokoll §§ 37, 39, 101, 162, 166, 167, 182 och 292 år 2021 samt KF protokoll § 236 år 2020.

Större investeringsprojekt Mnkr	Budget 2021	Utfall 2021	Total budget	Total kostnad
Storsjöskolan	125,0	126,3	292,0	133,0
Lugnviksskolan	82,8	82,1	310,0	96,9
Lugnvik modulbyggnad	41,0	44,0	41,0	44,3
Rådhuset	50,0	50,5	220,0	50,5
Brandskydd LSS och SOL-bostäder	3,4	0,8	60,0	0,8
Ombyggnad förskola Luktärtan	1,0	1,0	56,0	1,0
Ombyggnad förskola Torvalla	0,2	0,1	46,0	0,1
Ommbyggnad förskola Centrala södra	0,3	0,2	32,0	0,2
Reserv skolinvesteringar underhåll	-	-	63,0	-
Brandstation Brunflo	17,0	16,5	22,0	17,1
Stosjöbadet projektmedel	5,0	1,0	15,0	3,4
SOL-boende	0,4	0,9	12,0	0,9
LSS-boende	0,4	0,1	42,0	0,1
Vattenverk	30,0	25,9	742,0	74,4
Näs vattenverk	4,0	3,1	15,0	3,3
Sanering VA-nät	21,0	20,1	21,0	20,1
Gång och cykelbro Stpsjöstrand	24,0	23,7	96,0	23,7
Litsbacken	13,0	13,7	18,0	14,2
Centralt ägda datorer	19,7	19,7	19,7	19,7

Kommunfullmäktige fattade beslut, 2019-06-20 §104, att tillstyrka att Jämtkraft AB utvecklar vindkraftsparken i Hocksjön med högst 1 350 miljoner kronor. Till och med 2021-12-31 har 424 miljoner kronor förbrukats.

3 Miljöredovisning

Kommunen är miljöcertifierad enligt ISO 14001 och EMAS-registrerade sedan 2007. Årligen genomgår kommunen revision av ett utomstående oberoende revisionsföretag. Mer information om tillvägagångssättet för vårt miljöarbete finns på: <https://www.ostersund.se/miljoledningssystem>

3.1 Kommunens mål om minskad miljö- och klimatpåverkan

Det övergripande miljöarbetet utgår ifrån kommunfullmäktiges vision och långsiktiga mål om ett ekologiskt hållbart Östersund och kommunens miljöpolicy. I kommunens Mål 7 om att det "I Östersunds kommun bedrivs ett effektivt arbete för minskad miljö- och klimatpåverkan" har politiken beskrivet hur den vill att organisationen ska arbeta med frågan. Det finns också årligen utpekade uppdrag för verksamheterna som följs upp bland annat via olika nyckeltal.

För kommunens prioriterade miljöaspekter finns särskilda målsatta nyckeltal, så kallade indikatorer. Indikatorerna är beslutade av fullmäktige.

Indikatorer och resultat för 2021:

- **De fossila koldioxidutsläppen ska minska med 100 % till 2030**
Resultat: De fossila koldioxidutsläppen i Östersunds kommun som geografiskt område har minskat med **54 procent** eller cirka 131 000 ton fossil koldioxid mellan 2010 och 2020. En stor del av minskningen härrör från att Jämtkraft levererar 100 procent förnybar el till sina lokalkunder sedan 2011. Utsläppsminskningen beror också på att bensin användningen minskat med nära 50 procent och torvanvändningen med nära 80 procent under perioden 2010–2020. Senaste årets utsläppsminskning på 14 750 ton fossil koldioxid ligger i nivå med vad som krävs för att nå målet om en fossilbränslefri kommun 2030. Det krävs en fortsatt minskning på 11 312 ton fossil koldioxid per år för att kommunen som geografisk enhet ska nå målet i tid.
- **De fossila koldioxidutsläppen i kommunorganisationen ska minska med 100 % till 2025**
Resultat: De fossila koldioxidutsläppen i kommunorganisationen har minskat med **79 procent** eller cirka 8 000 ton fossil koldioxid under perioden 2010 till 2020. Omräknat per anställd är minskningen 82 procent. Den största anledningen till minskningen beror på att kommunen från och med 2011 köper 100 procent förnybar el. Andra åtgärder som kommunen gjort är en pågående omställning av fordonsflottan till förnybara drivmedel, utfasning av olja för uppvärmning samt att externa transporttjänster upphandlas med viss andel förnybara drivmedel. Senaste årets utsläppsminskning på 900 ton fossil koldioxid visar att målet om fossilbränslefri kommunorganisation 2025 är nåbart. Det krävs en fortsatt minskning på 416 ton fossil koldioxid per år för att organisationen ska nå målet i tid.
- **Energiförbrukningen ska minska med 30 % till 2030 jämfört 2010**
Resultat: Energianvändningen omfattar den energi som används till transporter samt el- och värmeproduktion. Energianvändningen per invånare i kommunen som geografiskt område fortsätter att minska. 2020 uppgick den totala energianvändningen till 24,9 MWh per invånare jämfört med 26,9 MWh per invånare under 2019, en minskning med 8 procent. Under perioden 2010–2020 har energianvändningen per invånare minskat med **29 procent** vilket gör att 2030-målet är nära att nås. Trenden är att användningen av fossila energikällor minskar. Det ses även en svag minskning i användningen av biobränslena såsom HVO100, RME och etanol under 2020 jämfört föregående år.
- **Energiförbrukningen i kommunorganisationen ska minska med 30 % till 2030 jämfört 2010**
Energianvändningen per helårsanställd i kommunorganisationen har minskat med **28 procent**

från 2010 till 2020 och uppgår till 21 MWh per anställd. Minskningen sedan 2010 har inte varit konstant men från 2016 ses en stadigare trend i minskningen. Mellan 2019 och 2020 har energianvändningen per anställd minskat med 11 procent medan den faktiska energianvändningen i kommunorganisationen har ökat med 13 procent eller ca 15 700 MWh. Minskningen härrör framför allt från minskad användning av el vilket kan kopplas till ökningen av hemarbete på grund av Coronapandemin. Även energianvändningen för transporter sågs minska medan använd mängd energi för uppvärmning var relativt oförändrad.

- **60 % av hushållsavfallet ska lämnas in för materialåtervinning, inkl. biologisk behandling år 2028**

Resultat: Under 2020 uppgick den andelen till 47 procent vilket är en minskning jämfört med 2019. En förklaring kan vara en ökning av andel grovavfall som inte går att återvinna samt en ökning av tryckimpregnerat trä, det sistnämnda kan möjligen vara på grund av om- och tillbyggnationer som en Coronapandemieffekt. Även om det kommunala avfallet ökade något just under 2020 så går dock trenden åt rätt håll och ligger i linje med kommunens målbild om att minska mängden avfall till minst 379 kg per invånare senast år 2028. 2020 samlades 422 kg avfall in per invånare.

Mer information om Mål 7 finns på: <https://www.ostersund.se/kommun-och-politik/kommunens-mal-och-budget/mal-7.html>

Miljö- och klimatarbete

Östersunds kommun arbetar på många olika sätt med miljö- och klimatfrågor och nedan följer några exempel på detta.

Utfasning av kemikalier

Kommunen har via en enkät följt upp sitt mål från 2020 om att fasa ut giftiga kemikalier i förskolor och skolor. En del av förskolorna har i princip uppnått målet om att bli giftfria medan merparten anser att de kommit långt men har behöver fortsätta arbetet. Många står inplanerade för att byta till miljövänliga golv. Arbetet kommer att bli än mer systematiskt och som en del av ordinarie rutiner. Fokus för giftfri förskola under kommande år blir utemiljöer och kemikaliehantering. Även skolor inkluderas i detta arbete.

Provtagning av PFAS

Under 2021 ställdes en rapport samman kring bland annat den kartläggning av PFAS-halter (hormonstörande ämnen) i vatten, fisk och jord som tidigare gjorts i kommunen. Provtagningen på fisk visade på så pass höga halter att behovet av kostråd aktualiserades för abborre och gädda fiskad i Lillsjön och från Frösöns stränder. Under 2021 fortsatte arbetet med bland annat vidare provtagning, krav ställda på undersökningar av Räddningstjänstens brandövningsplats och rådgivning till medborgare med enskilda vattentäkter.

Samhällsplanering

Planering är en viktig del i processen för ett hållbarare samhälle. Under 2021 har kommunen till exempel antagit en strategi för grönstruktur som ger ställningstaganden för hur kommunen ska utveckla och förvalta kommunens grönstruktur på ett bra sätt. En skyfallskartering är framtagen för att ge viktig information till hur vi ska kunna förebygga olika risker vid skyfall. Kommunen har sökt och fått medel för att kunna göra utredningar kring klimatanpassning, ras och skred samt dagvattenhantering. Forskningsmedel har erhållits för att öka kunskapen om befintligt dagvattennät och kunna arbeta vidare med mer miljöanpassad dagvattenhantering.

Under 2021 har kommunens översiktsplan reviderats. Det innebär nya ställningstaganden om att kommunen ska integrera ekosystemtjänster i planering, byggande och förvaltning. Det innebär också en integrering av Agenda 2030 modellen för hållbarhet. Nya ställningstaganden om luftkvalité ingår också.

Green Flyway och Green Wing

Det innovativa projektet elflyg- och drönarprojektet Green Flyway har under året fortsatt. Projektet har 18 partners och syftet är bland annat att etablera en testarena för elflyg och drönare i det luftrum som avgränsas av Åre Östersund Airport i öst och Trondheim och Røros i väst. Under 2021 genomfördes autonoma eldrivna drönartransporter med blodprover från Funäsdalen Hälsocentral till laboratoriet i Östersund. Även ett nytt projekt, Green Wing, har beviljats av Energimyndigheten där en vinge för ett elflygplan ska flygtestas i Östersund under sommaren 2022.

Klimatseminariet

För 20:e året i följd arrangerade Östersunds kommun 2021 ett klimatseminarium tillsammans med Länsstyrelsen Jämtlands län, Länsförsäkringar Jämtland och Region Jämtland Härjedalen. Klimatseminariet vänder sig till politiker, tjänstemän, näringsliv och privatpersoner. 2021 års tema var "Ett avgörande år för klimatet" och hölls digitalt med 610 anmälda åhörare.

Klimatsmart upphandling

Östersunds kommun ingår tillsammans med fem andra svenska kommuner i Fossilfritt Sveriges Klimatledarprogram för offentlig upphandling. Syftet är att främja kommunerna i arbetet med att använda den offentliga upphandlingen mer strategiskt i klimatomställningen. Detta ska leda till spridning av framgångsrika arbetssätt, till att stimulera till ambitiösare och mer samordnade klimatkrav vid upphandlingar och till att stärka företag som vill ställa om till att leverera fossilfria produkter och tjänster.

Under 2021 har Östersunds kommun tagit fram en handlingsplan för hur upphandlingsprocessen på ett mer strategiskt sätt kan användas för att nå klimatmålen och inleda näringslivsdialoger i kommunen.

App för hållbarare resor

Östersunds kommun deltar sedan hösten 2020 som testkommun i ett nordiskt samverkansprojekt för utveckling av en lösning bestående av en mobilapp och ett analysverktyg för resflöden. Appen Resvis känner automatiskt igen färdstället och för statistik och ger information om restid, resalternativ och klimatpåverkande utsläpp för olika resval. Resvis belönar resenären för gröna trafikval! Den anonymiserade resestatistiken finns sedan tillgänglig för kommunen för analys av resflöden och resvanor. Under 2021 har appen testats på flera användargrupper och successivt utvecklats. Under 2022 planeras den bli tillgänglig för alla medborgare.

Vintertramparna

Under året genomfördes den tolfte upplagan av Vintertramparna, ett kommundrivet projekt som främjar pendlingsresor med cykel under vintersäsongen. Totalt under alla säsonger har 1200 personer vintertrampat och tillsammans har de cyklat mer än motsvarande tolv varv runt jorden. Under alla tolv säsonger har målet att cyklar mer än 60 procent av resorna till och från jobbet uppnåtts, i genomsnitt har deltagarna cyklat 70 procent av resorna.

Klimatneutralt Östersund

Klimatneutralt Östersund 2030 är en satsning för att öka takten i klimatomställningen. Östersund, Viable Cities, 5 nationella myndigheter och 22 andra städer går före i klimatomställningen. Östersund har tillsammans med de övriga städerna och myndigheterna tagit på sig att testa nya arbetssätt och

lösningar, att lära av varandra och att arbeta för missionen: att skapa städer som fungerar bra för människorna som bor i den, som är bra för medborgarnas, företagens och samhällets ekonomi – och – som är bra för klimatet. Ett centralt verktyg i arbetet med klimatomställningen är Viable Cities Klimatkontrakt 2030 – ett unikt verktyg som konkretiserar vad städer och myndigheter åtar sig och genomför för att accelerera klimatomställningen.

Miljöpris

Östersunds kommun delar varje år ut ett miljöpris till företag, privatpersoner, organisationer eller andra som gjort en insats för hållbar utveckling i Östersunds kommun. Miljöpriset 2021 delades mellan Isotimber och Sustainable Fashion Week. Årets miljöinspiratör inom kommunkoncernen gick till LSS-boendet på Gulsparvvägen.

4 Finansiella rapporter

4.1 Resultaträkning

Mnkr	KONCERNEN			KOMMUN			
	Not	2021	2020	Budget	2021	Avvikelse	2020
Verksamhetens intäkter	3	7 270,1	5 496,1	897,1	1 041,0	143,9	1 034,1
Verksamhetens kostnader	4	-10 580,4	-8 751,7	-4 961,0	-5 114,5	-153,5	-4 897,5
Av- och nedskrivningar	5	<u>-589,4</u>	<u>-516,4</u>	<u>-239,7</u>	<u>-233,4</u>	6,3	<u>-217,0</u>
Verksamhetens nettokostnader		-3 899,7	-3 772,0	-4 303,6	-4 306,9	-3,3	-4 080,4
Skatteintäkter	6	3 164,7	3 005,2	3 058,0	3 164,7	106,7	3 005,2
Generella statsbidrag och utjämning	7	<u>1 236,5</u>	<u>1 200,2</u>	<u>1 199,7</u>	<u>1 236,5</u>	<u>36,8</u>	<u>1 200,2</u>
Verksamhetens resultat		501,5	433,4	-45,9	94,3	140,2	125,0
Finansiella intäkter	8	457,4	77,0	79,2	168,5	89,3	77,2
Finansiella kostnader	9	<u>-106,3</u>	<u>-119,2</u>	<u>-24,3</u>	<u>-23,3</u>	<u>1,0</u>	<u>-30,0</u>
Resultat före extraordinära poster		852,6	391,2	9,0	239,5	230,5	172,2
Extraordinära poster		-	-	-	-	-	-
Årets resultat		<u>852,6</u>	<u>391,2</u>	<u>9,0</u>	<u>239,5</u>	<u>230,5</u>	<u>172,2</u>

4.2 Kassaflödesrapport

Mnkr	KONCERNEN			KOMMUN			
	Not	2021	2020	Budget	2021	Avvikelse	2020
Den löpande verksamheten							
Årets resultat		852,6	391,2	17,0	239,5	222,5	172,2
<i>Justering för poster som inte ingår i kassaflödet</i>							
Av- och nedskrivningar		747,2	516,4	239,7	233,4	-6,3	217,0
Upplösning investeringsbidrag		-1,1	-0,6		-1,1	0,0	-0,6
Upplösning bidrag till infrastruktur		1,0			1,0		
Förändring av avsättningar		78,2	36,5	20,1	39,7	19,6	31,2
Realisationsvinster/förluster		44,1	9,2		8,9	8,9	16,2
Orealiserade kursförändringar		-77,8	-13,2		-77,8	-77,8	-13,2
Kapitalandel intresseföretag		-294,6	41,2				
Betald skatt		-157,3	-9,0				
Justering minoritetsintresse		0,0	41,8			0,0	0,0
Justering av övr ej rörelsek.påverk poster		6,5	-0,1		6,9	6,9	0,6
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		1 198,8	1 013,4	276,8	450,5	173,8	423,4
Förändring kortfristiga fordringar		-704,9	125,1		-43,3	-43,3	-48,0
Förändring exploateringsstillgångar		2,4	-31,5	8,0	2,4	-5,6	-31,5
Ökning/minskning av periodiserade anslutningsavgifter		0,5	1,8		0,5	0,0	1,8
Förändring kortfristiga skulder		1 283,3	-109,1		84,6	84,6	71,6
Förändring kortfristiga placeringar			0,0		0,0	0,0	0,0
Förändring förråd och varulager		-1,4	-5,1		0,0	0,0	0,1
Kassaflöde från den löpande verksamheten		1 778,7	994,6	8,0	494,7	35,7	417,4
Investeringsverksamheten							
Investering i im- och materiella anläggningstillgångar		-1 806,7	-888,4	-430,0	-681,5	-251,5	-470,9
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		26,9	16,7		15,0	15,0	0,3
Investering i finansiella tillgångar		-101,9	-51,4	-13	-23,5	-10,5	-28,6
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar		4,2	0,4		4,1	4,1	0,4
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-1 877,5	-922,7	-443,0	-685,9	-242,9	-498,8
Finansieringsverksamheten							
Nyupptagna lån		350,0	0,0	100,0	350,0	250,0	0,0
Amortering lån			0,0			0,0	0,0
Ökning av långfristiga skulder		117,0	0,0			0,0	0,0
Minskning av långfristiga skulder		-0,3	79,5			0,0	0,0
Ökning av långfristiga fordringar		-1,8	-123,1		-250,0	-250,0	-13,0
Utbetalning av medfinansiering infrastruktur			-4,4			0,0	-4,4
Minskning av långfristiga fordringar		227,3	0,0		2,9	2,9	0,0
Investeringsbidrag		18,8	8,1		18,8	18,8	8,1
Bidrag till infrastruktur		-1,7			-1,7		
Inbetalning från placeringar			0,0			0,0	0,0
Utbetald utdelning		-35,6	-28,1			0,0	0,0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		673,7	-68,0	100,0	120,0	20,0	-9,3
Årets kassaflöde		574,9	3,9	-58,2	-71,2	-13,0	-90,7
Likvida medel vid årets början		355,8	351,9	235,8	196,9	-38,9	287,6
Likvida medel genom förändring av minoritet		7,5					
Likvida medel vid årets slut		938,2	355,8	177,6	125,7	-51,9	196,9

4.3 Balansräkning

Mnkr	KONCERNEN			KOMMUN		
	Not	2021-12-31	2020-12-31	Budget	2021-12-31	2020-12-31
Tillgångar						
Anläggningstillgångar						
<u>Immateriella anläggningstillgångar</u>	10	16,8	15,2	0,4	10,0	6,3
<u>Materiella anläggningstillgångar</u>						
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	11	11 570,0	10 387,9	3 277,5	3 498,7	3 102,0
Maskiner och inventarier	12	338,9	338,9	260,6	245,3	239,3
<u>Finansiella anläggningstillgångar</u>						
Aktier, andelar och bostadsrätter	13	1 892,0	1 647,0	59,6	66,1	60,3
Aktier i koncernföretag	13	0,0	0,0	590,2	590,2	590,2
Pensionsmedelsförvaltning	14	981,5	880,8	870,1	981,5	880,8
Långfristiga fordringar	15	349,6	584,8	6,4	4,4	14,8
Utlåning Internbank	15	110,2	123,5	4 505,0	4 755,0	4 505,0
Bidrag till infrastruktur	16	9,9	9,2	0,0	9,9	9,2
Summa anläggningstillgångar		15 268,9	13 987,3	9 569,8	10 161,1	9 407,9
Omsättningstillgångar						
Exploateringstillgångar	17	68,7	71,1	47,4	68,7	71,1
Förråd		69,2	67,2	1,4	1,3	1,3
Kortfristiga fordringar	18	1 764,3	1 108,4	224,3	306,6	263,1
Kassa och bank	19	938,2	355,8	177,6	125,7	196,9
Summa omsättningstillgångar		2 840,4	1 602,5	450,7	502,3	532,4
SUMMA TILLGÅNGAR		18 109,3	15 589,8	10 020,5	10 663,4	9 940,3

Mnkr	KONCERNEN			KOMMUN		
	Not	2021-12-31	2020-12-31	Budget	2021-12-31	2020-12-31
Eget kapital, avsättningar och skulder						
Eget kapital						
Ingående eget kapital	20	7 596,0	7 324,7	3 702,6	3 737,7	3 563,7
Bokning mot eget kapital VA/Renhållning		1,8	1,8		5,8	1,8
Bokning mot eget kapital, ändring redovisningsprincip		81,6	-121,7		-13,8	
Årets resultat		852,6	391,2	17,0	239,5	172,2
Summa eget kapital		8 532,0	7 596,0	3 719,6	3 969,2	3 737,7
Avsättningar						
Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser	21,22	370,6	328,4	304,8	326,4	290,6
Andra avsättningar	23	924,3	836,8	17,6	27,9	24,0
Skulder						
Upplåning Internbank		5 225,0	4 875,0	4 975,0	5 225,0	4 875,0
- varav kommunens lån				495,0	470,0	370,0
Övriga långfristiga skulder		312,1	376,9			
Investeringsbidrag	25	41,8	24,1	18,4	41,8	24,1
Kortfristiga skulder	26	2 703,5	1 552,6	985,1	1 073,1	988,9
Summa Skulder		8 282,4	6 828,6	5 978,5	6 339,9	5 888,0
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		18 109,3	15 589,8	10 020,5	10 663,4	9 940,3
Ställda panter och eventalförpliktelser						
<u>Panter och därmed jämförliga säkerheter</u>						
Pensionsförpliktelser som inte upptagits bland skulderna eller avsättningarna	27	1 349,5	1 374,7		1 349,5	1 374,7
Ställda säkerheter och eventalförpliktelser	28	767,9	694,6		194,8	199,2
Visstidspensioner	29	13,1	12,9		13,1	12,9
Framtida förfallobelopp leasing	30	104,9	89,7		66,2	37,1

4.4 Noter

Not 1 Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning samt rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning. Avsteg görs avseende klassificering av finansiella anläggningstillgångar, RKR R7, samt systematisk omprövning av restvärden och nyttjandeperioder avseende materiella anläggningstillgångar, RKR R4.

Kommunkoncern och sammanställda räkenskaper

Kommunkoncernen består av följande kommunala koncernföretag:

Bolag/förbund	2021
Östersunds Rådhus AB	100 %
- Östersundshem AB	100 %
- Östersunds Sport- och eventarena AB	100 %
- Innanförskapsakademien Jämtland AB	100 %
- Jämtkraft AB	98 %
Jämtlands Gymnasieförbund	62 %
Jämtlands Räddningstjänstförbund	26,86 %

Inga förändringar i kommunkoncernen har skett under räkenskapsåret.

Koncernföretag som inte ingår i den sammanställda redovisningen med motiveringen att de är utan väsentlig betydelse var för sig och tillsammans utifrån kommunens ägarandel är:

Inlandsbanan AB, Peak Region AB/MSSP AB, Inlandskommunernas ekonomiska förening, Naboer AB, Inera AB, Folkets Hus, Stiftelsen Zenit, Aktier kommunaktiebolag (SKR) samt Norrskogs ekonomiska förening.

Värderings- och omräkningsprinciper

Bytet av redovisningsprincip har skett från och med ingången av räkenskapsåret 2021. Vid retroaktiv tillämpning har effekten bokats mot eget kapital och jämförelseuppgifter omräknats med tillämpning av de nya redovisningsprinciperna.

Justering av aktiverat OH på eget arbete har justerats mot tillgångarna för åren 2015-2020. Den nya redovisningsprincipen har tillämpats på 2021 års redovisning.

Resultatutjämnning Vatten, resultatutjämnning Renhållning och Investeringsfond för Vatten har omklassificerats från kortfristiga skulder till eget kapital.

Säkringsredovisning

Finansverksamheten inom kommunkoncernen grundar sig på Finanspolicy antagen av kommunfullmäktige. Koncernen tillämpar säkringsredovisning i syfte att minska fluktuationer i resultat som en följd av säkring av ränte-, el-, elcertifikat och valutarisker. Omvärdering sker ej av den säkrade posten om det finns motsatt värdeförändring på säkringsinstrumentet.

Vid säkringsredovisningens upphörande redovisas resultatet i resultaträkningen.

Säkringsredovisningen avbryts om säkringsinstrumentet förfaller, säljs, avvecklas eller löses in. Den avbryts också om säkringsrelationen inte längre uppfyller villkoren för säkringsredovisning. Eventuellt resultat från en säkringsrelation som avbryts i förtid redovisas omedelbart i resultaträkningen, utom i de fall säkringsrelationen fortlever i enlighet med dokumenterad strategi för riskhantering.

Leasing

Samtliga leasingavtal har klassificerats som så kallade operationella leasingavtal, då kommunen anser att befintliga leasingavtal inte i all väsentlighet överför de risker och fördelar som är förknippade med

att äga tillgången till leasingtagaren.

Anläggningstillgångar

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med nyttjandeperiod som överstiger tre år samt ett anskaffningsvärde exklusive mervärdeskatt som uppgår till minst ett halvt basbelopp klassificeras som anläggningstillgång.

Anläggningstillgångar har i balansräkningen upptagits till anskaffningsvärdet efter avdrag för planerliga avskrivningar. Immateriella och materiella anläggningstillgångar skrivs av planerligt i förhållande till uppskattad nyttjandeperiod. Avskrivningstiderna har fastställts med utgångspunkt från Rådet för kommunal redovisnings skrift "Avskrivningar", men med en egen bedömning av tillgångarnas beräknade nyttoperiod. Ett halvt basbelopp bedöms som gräns för inventarier av mindre värde och aktiveras därför inte. Alla immateriella anläggningstillgångar är externt förvärvade.

Kommunen tillämpar komponentavskrivning för investeringar över 2,5 mnkr vad gäller gator/vägar och 5 mnkr vad gäller fastigheter med ianspråkstagandedatum från 2014.

Undantag från RKR R4 materiella anläggningstillgångar

Rekommendationen följs i sin helhet bortsett från ett undantag.

Enligt rekommendationen ska restvärden och nyttjandeperioder för anläggningar omprövas systematiskt. Rutinbeskrivningar för omprövning behöver arbetas fram för att uppfylla rekommendationen.

Undantag från RKR R7 Finansiella tillgångar och finansiella skulder

Kommunens pensionsmedelsportfölj klassificeras i sin helhet som finansiell anläggningstillgång i enlighet med av fullmäktige antaget reglemente KF § 104/2010. Redovisningen är ett avsteg från rekommendation RKR R7. Motivet till fullmäktiges beslut var att pensionsmedelsförvaltningen är långsiktig och att tillgångarna inte utan vidare ska kunna omdisponeras för andra ändamål.

Bidrag till infrastruktur

Kommunen har beslutat 2015 och 2018 om att lämna bidrag till statlig infrastruktur till Trafikverket avseende projektet Litsbron med 5,0 miljoner kronor samt till Swedavia för projektet Start och landning vid dimma på Åre/Östersunds Airport med 6,5 miljoner kronor. Båda bidragen upplöses på 10 år.

Omsättningstillgångar

Omsättningstillgångar värderas enligt lägsta värdets princip till det lägsta av anskaffningsvärdet och det verkliga värdet på balansdagen. Samtliga kundfordringar äldre än 6 månader har bedömts som osäkra fordringar och reserverats. Osäkra fordringar utöver detta har avskrivits efter individuell bedömning av varje fordran.

Kommunens exploateringstillgångar klassificeras som omsättningstillgångar och resultat från exploateringsverksamheten intäktsförs löpande.

Skulder och avsättningar

Pensionsförmåner som årligen intjänats som från och med 1998 redovisas som en kostnad i resultaträkningen och avsättning i balansräkningen. Förpliktelse och pensionsåtaganden för anställda i kommunen är beräknade enligt RIPS17-modellen. Pensionsåtagande för anställda i kommunalförbund följer samma princip.

Visstidsförordnanden som ger rätt till särskild avtalspension redovisas som avsättning när det är troligt att de kommer att leda till utbetalningar. Avtal som inte lösts ut redovisas som ansvarsförbindelse. Pensionsåtaganden för anställda i företag som ingår i kommunkoncernen redovisas enligt Bokföringsnämndens allmänna råd (BFNAR 2012:1).

Anslutningsavgifter periodiseras över respektive anläggningstillgångs nyttjandeperiod. I detalj

innebär principen att 7/8 delar av inbetalda anslutningsavgifter periodiseras över en nyttjandeperiod om 25 år och ligger under tiden som en förutbetalad intäkt.

Skuld avseende investeringsbidrag redovisas och intäktsförs på ett sätt som återspeglar investeringens nyttjande och förbrukning.

Redovisningsprinciper i driftsredovisningen

Löner har belastats med ett personalomkostnadspålägg på 40,20 % som inkluderar sociala avgifter och pensionskostnader.

Materiella och immateriella anläggningstillgångar har belastats med verklig avskrivningskostnad samt kalkylränta 1,5 % för genomsnittlig kapitalbindning.

Internhyror för lokaler debiteras respektive verksamhet med självkostnad samt budgeterat kostnad för värme, vatten, el och vaktmästeri.

Gemensam central administration så som exempelvis ekonomi, personal, löner, juridik och arkiv fördelas inte ut på de olika förvaltningarna.

Not 2 Uppskattningar och bedömningar

Kommunen redovisar avsättningar för återställande av deponier. Kring avsättningar råder osäkerhet kring värdering och det utflöde av resurser som förpliktelsen leder till. När det gäller avsättning för återställande av deponier har värdering skett enligt praxis i branschen, en bedömd kostnad/m³. Då utflödet av resurser till tid och belopp är osäkra blir även värderingen osäker, lagstiftningens tillämpning och metoder för återställande är två aspekter som skapar osäkerhet i värdering.

Inga övriga uppskattningar har gjorts.

Not 3 Verksamhetens intäkter

	KONCERNEN		KOMMUN	
	2021	2020	2021	2020
Försäljningsintäkter	5 772,0	4 043,0	55,7	65,7
Taxor och avgifter	317,5	269,4	317,3	296,2
Hyror och arrenden	407,8	417,9	195,0	179,5
Bidrag och kostnadsersättningar från staten	345,0	288,9	320,8	347,8
EU-bidrag	8,1	13,9	7,5	12,6
Övriga bidrag	159,2	238,3	13,1	13,6
Försäljning av verksamheter och konsulttjänster	172,0	157,3	123,8	111,4
Exploateringsvinster	4,7	6,7	4,7	6,7
Realisationsvinster	4,3	12,0	3,1	0,6
Övriga intäkter	79,5	48,7	0,0	0,0
Summa verksamhetens intäkter	<u>7 270,1</u>	<u>5 496,1</u>	<u>1 041,0</u>	<u>1 034,1</u>
- varav jämförelsestörande intäkter				
Realisationsvinster	4,3	12,0	3,1	0,6

Not 4 Verksamhetens kostnader

	KONCERNEN		KOMMUN	
	2021	2020	2021	2020
Kostnader för arbetskraft*	3 424,2	3 295,3	2 849,9	2 779,0
Pensionskostnader	316,2	285,7	268,9	245,5
Inköp av anläggnings och underhållsmaterial	4 321,5	2 939,7	40,7	34,1
Bränsle, energi och vatten	45,4	28,0	95,8	83,2
Köp av huvudverksamhet	850,3	768,4	986,7	906,0
Lokal- och markhyror	145,5	150,2	150,8	151,2
Övriga tjänster	212,7	118,3	174,6	106,7
Lämnade bidrag	174,1	175,6	181,9	173,4
Realisationsförlust och utrangeringar	48,4	21,3	11,9	16,9
Bolagsskatt	141,2	35,4	0,0	0,0
Övriga kostnader**	900,9	933,8	353,3	401,5
Summa verksamhetens kostnader	10 580,4	8 751,7	5 114,5	4 897,5
- varav jämförelsestörande kostnader				
Realisationsförlust/Utrangering	48,4	21,3	11,9	16,9

*Med arbetskraft menas i detta sammanhang förtroendevalda, anställd och uppdragstagare som enligt lagstiftningen om sociala avgifter kan likställas med anställda.

** Leasing är redovisat i not 30.

Not 5 Av- och nedskrivningar

	KONCERNEN		KOMMUN	
	2021	2020	2021	2020
Avskrivning immateriella tillgångar	5,0	2,2	2,8	0,2
Avskrivningar byggnader och anläggningar	487,3	457,4	171,8	162,8
Avskrivningar maskiner och inventarier	81,0	76,2	58,8	54,0
Nedskrivningar	16,6	15,3	0,0	0,0
Återföring nedskrivning	-0,5	-34,7	0,0	0,0
Summa	589,4	516,4	233,4	217,0

Från 2016 tillämpar kommunen komponentavskrivning på investeringar i byggnader och gator/vägar med ianspråkstagedatum år 2014 och framåt.

Investeringar med ianspråkstagedatum tidigare än 2014-01-01 skrivs av planenligt med avskrivningstider som fastställts med utgångspunkt i RKR's skrift "Avskrivningar".

Byggnader

Stomme	80 år
Fasad, Tak/fönster, VVS-installation, Markanläggning	30 år
El-installation	20 år
Yttre-/inre ytskikt, kök	10 år

Fritidsanläggningar

Stomme	80 år
Fasad, Tak/fönster, VVS-installation, Markanläggning	30 år
El-installation	20 år
Yttre-/inre ytskikt, kök	10 år

Villa-lokalgata, gång- och cykelvägar

Förstärkning	55 år
Bärlager	45 år
Slitlager	35 år

Huvudgata och Industrigata

Förstärkning	35 år
Bärlager	25 år
Slitlager	15 år

Not 6 Skatteintäkter

	KONCERNEN		KOMMUN	
	2021	2020	2021	2020
Preliminära skatteintäkter	3 081,1	3 066,1	3 081,1	3 066,1
Slutavräkning föregående år	10,5	-15,3	10,5	-15,3
Preliminär slutavräkning innevarande år	<u>73,1</u>	<u>-45,6</u>	<u>73,1</u>	<u>-45,6</u>
Summa	<u>3 164,7</u>	<u>3 005,2</u>	<u>3 164,7</u>	<u>3 005,2</u>

Not 7 Generella statsbidrag och utjämning

	KONCERNEN		KOMMUN	
	2021	2020	2021	2020
Inkomstutjämning	644,9	629,6	644,9	629,6
Kostnadsutjämning	-129,3	-143,2	-129,3	-143,2
Regleringsbidrag/avgift	190,2	65,3	190,2	65,3
Strukturbidrag	21,8	21,7	21,8	21,7
Införandebidrag	2,2	30,0	2,2	30,0
Bidrag för LSS-utjämning	352,5	347,3	352,5	347,3
Fastighetsavgift	122,8	118,1	122,8	118,1
Konjunkturstöd	0,0	131,4	0,0	131,4
Övriga bidrag*	<u>31,4</u>	<u>0,0</u>	<u>31,4</u>	<u>0,0</u>
Summa	<u>1 236,5</u>	<u>1 200,2</u>	<u>1 236,5</u>	<u>1 200,2</u>

* Skolmiljarden 4,9 mnkr, Säkerställa en god vård och omsorg till äldre personer 26,5 mnkr

Not 8 Finansiella intäkter

	KONCERNEN		KOMMUN	
	2021	2020	2021	2020
Utdelning, Östersunds Rådhus AB	0,6	0,0	31,4	0,0
Utdelning, Jämtkraft AB	0,0	0,6	0,0	0,0
Övriga utdelningar	9,3	-14,0	0,0	0,0
Utdelningar på aktier och andelar	299,1	23,3	9,3	10,6
Realiserad vinst på försäljning av finansiella instrument	13,7	0,6	13,7	0,6
Orealiserad värdestegring på finansiella instrument	79,6	13,2	79,5	25,9
Räntor Internbank	1,4	2,8	33,9	38,7
Räntor	9,9	8,8	0,4	1,2
Övriga finansiella intäkter	<u>43,8</u>	<u>41,7</u>	<u>0,3</u>	<u>0,2</u>
Summa	<u>457,4</u>	<u>77,0</u>	<u>168,5</u>	<u>77,2</u>
-Varav jämförelsestörande intäkt				
Reavinst aktier	0,0	0,0	0,0	0,0

Not 9 Finansiella kostnader

	KONCERNEN		KOMMUN	
	2021	2020	2021	2020
Räntekostnader, övrigt	42,3	38,8	1,5	1,5
Räntekostnader Internbank	12,3	19,1	12,3	19,1
Ränta kreditlöften	1,6	1,4	1,7	1,4
Realiserad förlust på försäljning av finansiella instrument	0,0	0,0	0,0	0,0
Orealiserad värdeminskning på finansiella instrument	1,8	0,0	1,8	0,0
Ränta på pensionsskuld	5,4	8,0	4,9	7,3
Övriga finansiella kostnader	42,9	51,9	1,1	0,7
Summa	<u>106,3</u>	<u>119,2</u>	<u>23,3</u>	<u>30,0</u>
-Varav jämförelsestörande kostnad				
Genomsnittlig ränta %	1,41%	1,59%	0,24%	0,39%
Genomsnittlig ränta % exklusive derivat	0,56%	0,68%	0,11%	0,29%
Räntesäkringen har påverkat kostnaden med	46,5	44,4	6,8	4,9

Not 10 Immateriella anläggningstillgångar

	KONCERNEN		KOMMUN	
	2021	2020	2021	2020
Ingående anskaffningsvärden	124,6	117,9	15,0	8,9
Årets förändringar				
- Genom förändring av minoritetsandel	0,9	0,6	0,0	0,0
- Genom omklassificering	-1,2	0,0	-1,2	0,0
- Försäljning/Utrangering	-2,1	0,0	0,0	0,0
- Årets aktiverade utgifter, inköp	<u>7,7</u>	<u>6,1</u>	<u>7,7</u>	<u>6,1</u>
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	129,9	124,6	21,5	15,0
Ingående avskrivningar	-109,4	-106,4	-8,7	-8,5
Årets förändringar				
- Genom förändring av minoritetsandel	-0,8	-0,6	0,0	0,0
- Försäljning/Utrangering	2,1	0,0	0,0	0,0
- Årets avskrivningar	<u>-5,0</u>	<u>-2,4</u>	<u>-2,8</u>	<u>-0,2</u>
Utgående ackumulerade avskrivningar	-113,1	-109,4	-11,5	-8,7
Utgående bokfört värde	<u>16,8</u>	<u>15,2</u>	<u>10,0</u>	<u>6,3</u>

Not 11 Mark, byggnader och tekniska anläggningstillgångar	KONCERNEN		KOMMUN	
	2021	2020	2021	2020
Ingående anskaffningsvärden	17 238,4	16 530,4	4 594,7	4 269,3
Årets förändringar				
- Genom förändring av minoritetsandel	69,2	46,3	0,0	0,0
- Genom försäljning av dotterföretag	-1,2	0,0	0,0	0,0
- Årets aktiverade utgifter, inköp	1 657,9	722,2	611,1	386,4
- Årets statliga stöd	-0,1	0,0	-0,1	0,0
- Omklassificering	41,6	65,1	-17,0	2,8
- Justeringar	-20,6	0,0	0,0	0,0
- Försäljningar och utrangeringar	<u>-75,2</u>	<u>-125,6</u>	<u>-43,8</u>	<u>-63,8</u>
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	18 910,0	17 238,4	5 144,9	4 594,7
Ingående avskrivningar	-6 475,9	-6 038,1	-1 476,5	-1 360,6
Årets förändringar				
- Genom förändring av minoritetsandel	-31,2	-21,0	0,0	0,0
- Årets avskrivningar	-483,8	-476,4	-171,8	-162,8
- Försäljningar och utrangeringar	<u>29,1</u>	<u>59,6</u>	<u>18,3</u>	<u>46,9</u>
Utgående ackumulerade avskrivningar	-6 961,8	-6 475,9	-1 630,0	-1 476,5
Ingående nedskrivningar	-374,6	-432,8	-16,2	-16,2
Årets förändringar				
- Genom förändring av minoritetsintresse	-1,6	-1,1	0,0	0,0
- Försäljning	9,2	31,0	0,0	0,0
- Återförda nedskrivningar	0,5	39,4	0,0	0,0
- Årets nedskrivningar	<u>-11,7</u>	<u>-11,1</u>	<u>0,0</u>	<u>0,0</u>
Utgående nedskrivningar	-378,2	-374,6	-16,2	-16,2
Utgående bokfört värde	<u>11 570,0</u>	<u>10 387,9</u>	<u>3 498,7</u>	<u>3 102,0</u>
Specifikation av mark, byggnader och tekniska				
Markreserv	134,7	149,9	134,7	149,9
Verksamhetsfastigheter	2 009,2	1 752,0	2 009,2	1 752,0
Fastigheter för affärsverksamhet	5 858,1	4 934,4	229,1	157,2
Publika fastigheter	873,3	776,3	873,3	776,3
Hysesfastigheter	2 442,3	2 508,7	0,0	0,0
Fastigheter för annan verksamhet	<u>252,4</u>	<u>266,6</u>	<u>252,4</u>	<u>266,6</u>
Utgående bokfört värde	11 570,0	10 387,9	3 498,7	3 102,0

Not 12 Maskiner och inventarier

Maskiner och inventarier

	KONCERNEN		KOMMUN	
	2021	2020	2021	2020
Ingående anskaffningsvärden	1 043,8	949,2	732,2	657,0
Årets förändringar				
- Genom förändring av minoritetsandel	1,1	0,7	0,0	0,0
- Årets aktiverade utgifter, Inköp	83,8	104,6	62,7	78,4
- Försäljningar och uttrangeringar	-83,1	-7,9	-79,2	-0,4
- Omklassificering	2,6	-2,8	2,2	-2,8
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	1 048,2	1 043,8	717,9	732,2
Ingående av- och nedskrivningar	-702,7	-632,8	-490,7	-437,0
Årets förändringar				
- Genom förändring av minoritetsandel	-0,7	-0,5	0,0	0,0
- Avskrivningar	-81,2	-76,5	-58,8	-54,0
- Försäljningar och uttrangeringar	82,9	7,1	79,1	0,3
- Omklassificering	-0,4	0,0	0,0	0,0
Utgående ackumulerade avskrivningar	-702,1	-702,7	-470,4	-490,7
Ingående ackumulerade nedskrivningar	-2,2	-2,2	-2,2	-2,2
- Genom förvärv av dotterföretag	0,0	0,0	0,0	0,0
- Årets nedskrivning	-5,0	0,0	0,0	0,0
- Försäljning	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-7,2	-2,2	-2,2	-2,2
Utgående bokfört värde	338,9	338,9	245,3	239,3

Not 13 Aktier, andelar och bostadsrätter

	KONCERNEN		KOMMUN	
	2021	2020	2021	2020
Ingående anskaffningsvärde	1 647,0	1 763,5	650,5	645,8
Årets förändringar				
- Genomförändring av minoritetsandel	12,3	9,5	0,0	0,0
- Genom försäljning av dotterföretag/intresseföretag	0,0	-0,8	0,0	0,0
- Genom omklassificering	-8,1	1,2	7,5	0,0
- Investering värdepapper	0,0	2,5	0,0	0,0
- Nettoinvestering, bostadsrätter	-1,6	4,7	-1,6	4,7
- Nedskrivning aktier	-172,3	-10,4	0,0	0,0
- Återförda nedskrivningar	15,7	0,0	0,0	0,0
- Lämnade aktieägartillskott	77,9	20,4	0,0	0,0
- Resultatandelar intresseföretag	236,1	-5,6	0,0	0,0
- Återbetalda insatser	-0,3	0,0	0,0	0,0
- Omräkningsdifferens	85,4	-138,0	0,0	0,0
- Årets försäljningar	-0,1	0,0	-0,1	0,0
Utgående bokfört värde	1 892,0	1 647,0	656,3	650,5
<u>Specifikation</u>				
Östersunds Rådhus AB	0,0	0,0	590,2	590,2
Övriga aktier	8,1	0,7	8,1	0,7
Bostadsrätter	55,5	57,1	55,5	57,1
Grundfondskapital, Stiftelsen Zenit	2,5	2,5	2,5	2,5
Andelar i intresseföretag	1 825,9	1 586,7	0,0	0,0
Värdepappersinnehav	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående bokfört värde	1 892,0	1 647,0	656,3	650,5

Not 14 Pensionsmedelsförvaltning

	KONCERNEN		KOMMUN	
	2021	2020	2021	2020
Ingående värden	880,8	843,7	880,8	843,7
Utdelning aktier	4,9	4,8	4,9	4,8
Utdelning räntor	4,2	5,8	4,2	5,8
Förändring marknadsvärde aktier	93,3	24,9	93,3	24,9
Förändring marknadsvärde alternativa placeringar	-1,7	1,6	-1,7	1,6
Utgående värden	981,5	880,8	981,5	880,8
Specifikation				
Svenska aktier/aktiefonder	158,2	158,6	158,2	158,6
Utländska aktier/aktiefonder	163,4	134,0	163,4	134,0
Alternativa investeringar	52,2	44,0	52,2	44,0
Räntebärande värdepapper/räntefonder	605,7	543,3	605,7	543,3
Notariekonto	2,0	0,9	2,0	0,9
Summa	981,5	880,8	981,5	880,8

Pensionsmedelsförvaltningen sker i enlighet med av kommunfullmäktige antaget Placeringsreglemente för pensionsmedelsförvaltning, KF § 104/2010. Värdering av tillgångar har skett i enlighet med Rådet för kommunal redovisnings rekommendation R7, Finansiella tillgångar och finansiella skulder.

Not 15 Långfristiga fordringar

	KONCERNEN		KOMMUN	
	2021	2020	2021	2020
Utlåning Internbank	110,2	123,5	4 755,0	4 505,0
Östersunds Sport och Eventarena AB	0,0	0,0	0,2	0,3
Inlandsbanan	0,0	7,5	0,0	7,5
Innanförskapsakademin Jämtland AB	0,0	0,0	3,2	5,6
Brunflo Ishall	1,0	1,4	1,0	1,4
Uppskjuten skattefordran	0,0	19,1	0,0	0,0
Övriga fordringar	283,9	280,8	0,0	0,0
Fordringar intresseföretag	64,7	276,0	0,0	0,0
Utgående bokfört värde	459,8	708,3	4 759,4	4 519,8

Not 16 Bidrag till Infrastruktur

	KONCERNEN		KOMMUN	
	2021	2020	2021	2020
Ingående anskaffningsvärde	9,2	5,3	9,2	5,3
Årets utbetalda bidrag till infrastruktur	1,7	4,5	1,7	4,5
Årets upplösning	-1,0	-0,6	-1,0	-0,6
Utgående anskaffningsvärden	9,9	9,2	9,9	9,2

Not 17 Exploateringstillgångar

	KONCERNEN		KOMMUN	
	2021	2020	2021	2020
Ingående bokfört värde	71,1	39,6	71,1	39,6
Utgifter för exploateringsverksamhet	38,0	35,0	38,0	35,0
Inkomster för exploateringsverksamhet	-45,1	-10,2	-45,1	-10,2
Resultatförda exploateringsprojekt	4,7	6,7	4,7	6,7
Utgående bokfört värde	68,7	71,1	68,7	71,1

Not 18 Kortfristiga fordringar

	KONCERNEN		KOMMUN	
	2021	2020	2021	2020
Kundfordringar	856,5	580,9	40,1	46,0
Förutbetalda kostnader	94,5	69,9	70,8	54,2
Förutbetalda räntekostnader	2,3	2,0	2,3	2,0
Upplupna fastighetsavgifter	76,9	68,4	76,8	68,4
Upplupna ränteintäkter	0,0	0,5	2,2	2,7
Upplupna intäkter, övrigt	539,1	219,6	24,2	47,5
Skattekonto	4,4	8,2	3,8	7,4
Mervärdeskattefordringar	75,7	36,8	47,3	33,9
Statsbidragsfordringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Upplupna skatteintäkter	38,1		38,1	0,0
Övriga kortfristiga fordringar	76,8	122,1	1,0	1,0
Summa	1 764,3	1 108,4	306,6	263,1

Not 19 Kassa och bank

	KONCERNEN		KOMMUN	
	2021	2020	2021	2020
Saldo koncernkonto	798,1	354,5	798,1	354,5
Skuld till/fordran på koncernföretag	-58,1	-26,5	-737,4	-183,0
Specialinlåning	50,8	24,2	50,8	24,2
Övriga likvida poster	147,4	3,6	14,2	1,2
Summa	938,2	355,8	125,7	196,9
På gemensamt koncernkonto outnyttjad kredit	700	700	700	700

Not 20 Eget kapital

	KONCERNEN		KOMMUN	
	2021	2020	2021	2020
Ingående eget kapital, enligt fastställd balansräkning	7 596,0	7 324,7	3 737,7	3 563,7
Bokning mot eget kapital VA/Renhållning	5,8	1,8	5,8	1,8
Byte av redovisningsprincip anläggningstillgångar	-13,8		-13,8	0,0
Genom förändring av minoritetsintresse	21,2	17,8	0,0	0,0
Bokföring mot eget kapital	77,2	-139,5	0,0	0,0
Ingående eget kapital justerat i enlighet med ny princip	7 686,4	7 204,8	3 729,7	3 565,5
Årets resultat enligt fastställd RR	845,6	391,2	239,5	172,2
Utgående eget kapital	8 532,0	7 596,0	3 969,2	3 737,7
Öronmärkt Digitalisering	40,9	47,4	40,9	47,4
Öronmärkt Resultatutjämningsreserv	127,2	0,0	127,2	0,0
Öronmärkt resultatutjämnning Vatten	44,8	40,3	44,8	40,3
Öronmärkt Resultatutjämnning Renhållning	1,7	0,4	1,7	0,4

Not 21 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser

	KONCERNEN		KOMMUN	
	2021	2020	2021	2020
Ingående avsättning	323,0	294,7	285,2	262,3
Genom förändring av minoritetsandel	0,0	0,0	0,0	0,0
Pensionsutbetalningar	-11,2	-10,7	-10,0	-9,7
Nyintjänad pension	27,6	26,9	22,3	23,0
Ränte- och basbeloppsuppräknings	4,7	6,8	3,9	5,8
Förändring av löneskatt	8,2	5,5	6,9	4,5
Ändringar av försäkringstekniska grunder	12,6	0,0	12,4	0,0
Övrigt	0,0	-0,2	0,0	-0,7
Summa	364,9	323,0	320,7	285,2
Utöver ordinarie avsättning har kommunen även pensionsförpliktelser övertagna från Vestibulum AB	0,5	0,6	0,5	0,6
OPF-KL	4,4	3,4	4,4	3,4
Avgångsersättning	0,8	1,4	0,8	1,4
Utgående avsättning	370,6	328,4	326,4	290,6
Aktualiseringsgrad för pensioner intjänade före 1998 (den andel av personakterna för anställd personal som är uppdaterad med avseende på tidigare pensionsgrundande anställning), %	95,0	95,0	95,0	95,0
Antal anställda med rätt till visstidspension			0	0
Antal förtroendevalda med rätt till visstidspension enligt PBF			4	5
Antal förtroendevalda med avgångsersättning enligt PBF			1	1
Antal förtroendevalda med rätt till omställningsstöd enligt OPF-KL			10	7
Pensioner tryggats i pensionsförsäkring, avser pensionsansvar övertaget från Vestibulum AB			4,3	4,3

Not 22 Pensionsförmåner

	KONCERNEN		KOMMUN	
	2021	2020	2021	2020
Förmånsbestämd ålderspension	228,8	201,8	228,8	201,8
Särskild avtalspension enligt KAP-KL	0,4	0,6	0,4	0,6
Pension till efterlevande	4,4	5,0	4,4	5,0
PA-KL och äldre avtal	24,5	22,0	24,5	22,0
Särskilda beslut	0,0	0,0	0,0	0,0
Visstidspensioner	0,0	0,1	0,0	0,1
Omställningsersättning	0,8	1,4	0,8	1,4
Pensioner, övertagna från Vestibulum AB	0,5	0,6	0,5	0,6
Pensioner, OPF-KL	3,6	2,8	3,6	2,8
Löneskatt	63,4	56,3	63,4	56,3
Övriga pensioner	44,2	37,8	0,0	0,0
Summa	370,6	328,4	326,4	290,6

Not 23 Andra avsättningar

	KONCERNEN		KOMMUN	
	2021	2020	2021	2020
Avsättning vid periodens ingång	836,8	826,5	24,0	17,6
Genom förändring av minoritetsandel	5,4	3,8		0,0
Periodens avsättningar	92,6	17,2	11,3	10,1
Justering för fel 2011	-3,8		-3,8	0,0
Ianspråktaget under perioden	-6,7	-10,7	-3,6	-3,7
Summa andra avsättningar vid periodens utgång	924,3	836,8	27,9	24,0
Avsättning, återställande av gammal deponi	24,9	21,6	24,9	21,6
Avsättning, återställande av ny deponi	3,0	2,4	3,0	2,4
Avsättning uppskjuten skatt	860,8	812,8	0,0	0,0
Avsättning nätavgifter	35,6	0,0	0,0	0,0

Not 24 Långfristiga skulder

	KONCERNEN		KOMMUN	
	2021	2020	2021	2020
Ingående låneskuld	5 251,9	5 101,1	4 875,0	4 875,0
Årets förändring				
- Genom förändring av minoritetsandel	2,9	81,9	0,0	0,0
- nya lån	350,0	69,1	350,0	0,0
- omklassificering från korta till långa skulder	0,0	0,0	0,0	0,0
- amorteringar	-67,7	-0,2	0,0	0,0
- nedskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående låneskuld	5 537,1	5 251,9	5 225,0	4 875,0
Utlånat till kommunägda bolag			4 755,0	4 505,0
Kommunens egna låneskuld			470,0	370,0
Uppgifter om låneskuld				
Genomsnittlig ränta %	1,41%	1,59%	0,24%	0,39%
Genomsnittlig ränta % exklusive derivat	0,56%	0,68%	0,11%	0,29%
Genomsnittlig kapitalbindningstid, år	3,2	3,3	2,2	2,3
<i>Kapitalförfall</i>				
- 1 år	1 800,0	1 750,0	2 100,0	1 750,0
1-2 år	350,0	650,0	350,0	950,0
2-3 år	525,0	350,0	925,0	350,0
3-4 år	800,0	525,0	900,0	925,0
4-5 år	950,0	800,0	950,0	900,0
> 5 år	800,0	800,0	0,0	0,0
Genomsnittlig räntebindningstid, inklusive derivat	4,2	5,0	1,4	1,6
Genomsnittlig räntebindningstid, exklusive derivat	0,2	0,2	0,2	0,2
Räntesäkrad låneskuld	4 500,0	4 400,0	1 000,0	900,0
Marknadsvärde derivat	-17,1	-156,2	23,2	-13,9

Not 25 Investeringsbidrag

	KONCERNEN		KOMMUN	
	2021	2020	2021	2020
Ingående investeringsbidrag	24,1	16,6	24,1	16,6
Under året erhållna investeringsbidrag	18,8	8,1	18,8	8,1
Årets upplösning av investeringsbidrag	-1,1	-0,6	-1,1	-0,6
Utgående investeringsbidrag	41,8	24,1	41,8	24,1

Not 26 Kortfristiga skulder

Kortfristiga skulder

- Personalens källskatt
- Friköpsmedel P-platser
- Skuld Jämtlands Räddningstjänstförbund
- Övriga kortfristiga skulder

Leverantörsskulder

Upplupna kostnader

- Sociala avgifter
- Semesterlöneskuld
- Pensionskostnad individuell del
- Timlöner
- Skatteskulder
- Statsbidragsskulder
- Övriga upplupna kostnader

Förutbetalda intäkter

- Skatteintäkter
- Hyresintäkter
- Bidrag
- Anslutningsavgifter
- Övriga förutbetalda intäkter

Summa

	KONCERNEN		KOMMUN	
	2021	2020	2021	2020
Kortfristiga skulder				
- Personalens källskatt	52,3	56,5	49,1	52,7
- Friköpsmedel P-platser	16,0	16,0	16,0	16,0
- Skuld Jämtlands Räddningstjänstförbund	10,6	10,5	14,5	14,3
- Övriga kortfristiga skulder	905,2	176,9	6,0	10,7
Leverantörsskulder	690,8	405,1	298,3	160,3
Upplupna kostnader				
- Sociala avgifter	58,4	60,3	54,2	59,8
- Semesterlöneskuld	149,2	134,4	134,5	129,7
- Pensionskostnad individuell del	125,4	124,8	116,3	113,5
- Timlöner	43,3	40,0	43,3	39,3
- Skatteskulder	16,6	21,1	5,5	7,3
- Statsbidragsskulder	30,0	7,3	30,0	7,3
- Övriga upplupna kostnader	450,7	241,9	215,2	162,8
Förutbetalda intäkter				
- Skatteintäkter	0,0	88,1	0,0	88,1
- Hyresintäkter	21,4	35,6	5,5	18,2
- Bidrag	1,5	5,6	1,6	4,8
- Anslutningsavgifter	47,8	47,4	47,8	47,4
- Övriga förutbetalda intäkter	<u>83,3</u>	<u>81,1</u>	<u>35,3</u>	<u>56,7</u>
Summa	<u>2 702,5</u>	<u>1 552,6</u>	<u>1 073,1</u>	<u>988,9</u>

Not 27 Ansvarförbindelser**Pensionsförpliktelser som inte upptagits bland skulderna**

Ingående ansvarsförbindelse enligt underlag KPA

Pensionsutbetalningar

Ränte-och basbeloppsuppräknings

Förändring löneskatt

Ändringar av försäkringstekniska grunder

Övrigt

Utgående ansvarsförbindelse pensioner

Aktualiseringsgrad (den andel av personakterna för anställd personal som är uppdaterad med avseende på tidigare pensionsgrundande anställning)

	KONCERNEN		KOMMUN	
	2021	2020	2021	2020
Ingående ansvarsförbindelse enligt underlag KPA	1 374,7	1 378,0	1 374,7	1 378,0
Pensionsutbetalningar	-67,1	-66,1	-67,1	-66,1
Ränte-och basbeloppsuppräknings	19,5	33,5	19,5	33,5
Förändring löneskatt	-4,9	-0,6	-4,9	-0,6
Ändringar av försäkringstekniska grunder	34,3	0,0	34,3	0,0
Övrigt	<u>-7,0</u>	<u>29,9</u>	<u>-7,0</u>	<u>29,9</u>
Utgående ansvarsförbindelse pensioner	<u>1 349,5</u>	<u>1 374,7</u>	<u>1 349,5</u>	<u>1 374,7</u>
Aktualiseringsgrad (den andel av personakterna för anställd personal som är uppdaterad med avseende på tidigare pensionsgrundande anställning)	95,0	95,0	95,0	95,0

Not 28 Ställda säkerheter och Eventualförpliktelser

	KONCERNEN		KOMMUN	
	2021	2020	2021	2020
Ställda säkerheter				
Bostadsrättsföreningar och boendekooperativ	191,6	195,4	191,6	195,4
Samlingslokaler mm	0,0	0,2	0,0	0,2
Idrottsföreningar	3,2	3,5	3,2	3,5
Kommunalt förlustansvar för egna hem	0,0	0,1	0,0	0,1
Kraftstation	0,0	1,0	0,0	0,0
Företagsinteckningar	1,0	2,0	0,0	0,0
Spärrade medel avseende skatt på energi, avtal om balansansvar och efterbehandlings-/återställningsarbeten	100,2	7,0	0,0	0,0
Lämnade depositioner	271,1	278,8	0,0	0,0
Eventualförpliktelser				
Jämtkrafts miljöfond	4,8	4,8	0,0	0,0
Vattenkraftens miljöfond	143,9	142,8	0,0	0,0
Offentliga bidrag	51,6	58,5	0,0	0,0
Fastigo	0,5	0,5	0,0	0,0
Summa	767,9	694,6	194,8	199,2

Not 29 Visstidspensioner

	KONCERNEN		KOMMUN	
	2021	2020	2021	2020
Beräknat belopp för avtal om visstidsförordnande för 4 arvoderade förtroendevalda (Visstidspension enligt PBF) och omställningsstöd för 10 förtroendevalda (Omställningsstöd enligt OPF-KL)	13,1	12,9	13,1	12,9

Not 30 Leasing**Framtida förfallobelopp**

	KONCERNEN		KOMMUN	
	2021	2020	2021	2020
Under året betalda leasingavgifter	39,8	33,1	28,1	20,1
Framtida förfallobelopp (minimileaseavgifter)	104,9	89,7	66,2	37,1
- varav förfall inom 1 år	30,4	25,0	20,4	12,3
- varav förfall inom 2 till 5 år	65,6	49,1	45,8	24,8
- varav förfall efter 5 år	148,0	15,6	0,0	0,0

Ej uppsägningsbara operationella leasingavtal**uthyrning**

	KONCERNEN		KOMMUN	
	2021	2020	2021	2020
Med förfall inom 1 år	67,1	66,4	1,3	1,3
Med förfall inom 1-5 år	7,1	13,0	5,6	4,6
Med förfall senare än 5 år	0,1	6,5	4,4	5,5

Framtida leasingavgifter avser främst tomträttsavgifter vad gäller kommunen och bostäder, lokaler, garage och p-platser vad avser koncernen.

Not 31 Särredovisning

Särredovisning har upprättats enligt lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster. Särredovisningen finns tillgänglig hos Östersunds Vatten, telefon 063-143000 Knappval 3 och ligger även på kommunens hemsida:

<https://www.ostersund.se/bygga-bo-och-miljo/vatten-och-avlopp/kommunalt-vatten-och-avlopp/sa-har-jobbar-vi-med-vatten-och-avlopp.html>

**Not 32 Upplysning om kostnader för revision
(Tkr)**

	KONCERNEN		KOMMUN	
	2021	2020	2021	2020
Kostnader för räkenskapsrevision				
Sakkunnigt biträde	1 231,0	1 370,5	163,9	157,5
Förtroendevalda revisorer	<u>132,0</u>	<u>99,0</u>	<u>16,0</u>	<u>16,0</u>
Total kostnad för räkenskapsrevision	1 363,0	1 469,5	179,9	173,5
Kostnad för övrig revision				
Sakkunnigt biträde	1 888,4	1 330,1	1 330,8	1 330,1
Förtroende valda revisorer	<u>1 057,0</u>	<u>1 134,1</u>	<u>1 057,0</u>	<u>1 134,1</u>
Total kostnad för övrig revision	2 945,4	2 464,2	2 387,8	2 464,2
Total kostnad revision	<u>4 308,4</u>	<u>3 933,7</u>	<u>2 567,7</u>	<u>2 637,7</u>